佛说梵网经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

根据《乾隆大藏经》大乘律，第 1082 部，姚秦三藏法师鸠摩罗什译《佛说梵网经》原藏影印本校对注音。句读根据蕅益大师《梵网经合注》打出，若有所疑，请参阅蕅益大师《梵网经合注》。注音仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年八月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

梵网经序 ..... - 1 -
起诵仪 ..... - 2 -
香赞 ..... - 2 -
净口业真言 ..... - 2 -
净三业真言 ..... - 3 -
安土地真言 ..... - 3 -
普供养真言 ..... - 3 -
开经偈 ..... - 3 -
佛说梵网经卷上 ..... - 4 -
菩萨心地品之上 ..... - 4 -
佛说梵网经卷下 ..... - 31 -
菩萨心地品之下 ..... - 31 -
结诵仪 ..... - 62 -
补阙真言 ..... - 62 -
补阙圆满真言 ..... - 62 -
普回向真言 ..... - 62 -
拔一切业障根本得生净土陀罗尼 ..... - 63 -
赞佛偈 ..... - 64 -
慈云忏主净土文 ..... - 65 -
回向偈 ..... - 66 -
三皈依 ..... - 66 -

fàn wǎng jīng xù

梵网经序

shāménsēngzhàozuò

沙门僧肇作

fú fànwǎngjīng zhě gài shì wàn fǎ zhī xuánzōng zhòngjīng zhī
夫梵网经者，盖是万法之玄宗，众经之
yào zhǐ dà shèng kāi wù zhī zhēnmó xíngzhě jiē dào zhī zhèng lù shì
要旨，大圣开物之真模，行者阶道之正路。是
yǐ rú lái quánjiào suī fù wú liàng suǒyányào qù mò bù yǐ cǐ wéi zhǐ
以如来权教虽复无量，所言要趣莫不以此为指
nán zhī shuō shì yǐ qín zhǔ shí dá yuánzhōngshénníng fēn biǎo suī wēi
南之说。是以秦主识达圜中神凝纷表，虽威
lún sì hǎi ér zhānxiǎng xū xuán suī fēngyǎn bā huāng ér jìng lǜ chén
纶四海而沾想虚玄，虽风偃八荒而静虑尘
wài gù hóng shǐ sānnián chúnfēngdōngshān yú shì zhàotiānzhú fǎ
外。故弘始三年，淳风东扇，于是诏天竺法
shī jiū mó luó shí zài cháng ān cǎotáng sì jí yì xué shāménsānqiān
师鸠摩罗什在长安草堂寺，及义学沙门三千
yú sēng shǒu zhí fànwén kǒu fān jiě shì wǔ shí yú bù wéi fànwǎng
余僧，手执梵文，口翻解释五十余部。唯梵网
jīng yī bǎi èr shí juàn liù shí yī pǐn qí zhōng pú sà xīn dì pǐn dì shí
经一百二十卷六十一品，其中菩萨心地品第十
zhuānmíng pú sà xíng dì shì shí dàoróng dàoyǐngsān bǎi rén děng jí
专明菩萨行地。是时，道融、道影三百人等即
shòu pú sà jiè rén gè sòng cǐ pǐn yǐ wéi xīn shǒu shī tú yì hé
受菩萨戒，人各诵此品以为心首。师徒义合，
jìng xiě yī pǐn bā shí yī bù liú tōng yú shì yù shǐ yǎng xī pú tí zhě
敬写一品八十一部流通于世，欲使仰希菩提者
zhuīzōng yǐ wù lǐ gù jì yú hòu dài tóngwényān
追踪以悟理故，冀于后代同闻焉。

● 起诵仪

诵经警文

1、未诵前，漱口，澡手。当净三业，若三业无亏，则百福俱集。三业者，身、口、意也。端身正坐，如对圣容，则身业净也。口无杂言，断诸嬉笑，则口业净也。意不散乱，屏息万缘，则意业净也。

2、未诵前，已诵后，俱要对圣像前合掌三礼。如无佛像，对经、对空礼拜亦可。

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇．法界蒙薰．诸佛海会悉遥闻．随处

jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云．诚意方殷．诸佛现全身。

ná móxiāngyún gài pú sà mó hē sà
南無香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

（三遍）

ōng　xiū lì xiū lì　mó hē xiū lì　xiū xiū lì　sà pó hē
唵．修唎修唎．摩诃修唎．修修唎．萨婆诃。

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

（三遍）

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn

唵．娑嚩．婆嚩秫驮．娑嚩达摩娑嚩．婆嚩秫度憾。

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

（三遍）

ná mó sān mǎnduō mǔ tuó nán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē

南無三满哆．母驮喃．唵度噜度噜．地尾．娑婆诃。

pǔ gòngyǎngzhēnyán

普供养真言

（三遍）

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ fá zǐ là hòng

唵．誐誐曩．三婆嚩．韈日啰斛。

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó

南無本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù

无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì

我今见闻得受持 愿解如来真实义

fó shuō fàn wǎng jīng juànshàng

佛说梵网经卷上

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí yì

姚秦三藏法师鸠摩罗什译

pú sà xīn dì pǐn zhī shàng

菩萨心地品之上

ěr shí shì jiā móu ní fó zài dì sì chán dì zhōng mó xī shǒu

尔时，释迦牟尼佛在第四禅地中摩醯首

luó tiānwánggōng yǔ wú liàng dà fàn tiānwáng bù kě shuō bù kě shuō

罗天王宫，与无量大梵天王、不可说不可说

pú sà zhòng shuō lián huā tái zàng shì jiè lú shè nà fó suǒ shuō xīn dì

菩萨众，说莲华台藏世界卢舍那佛所说心地

fǎ mén pǐn

法门品。

shì shí shì jiā shēnfàng huì guāng suǒzhào cóng cǐ tiānwánggōng

是时，释迦身放慧光，所照从此天王宫，

nǎi zhì liánhuā tái zàng shì jiè qí zhōng yī qiè shì jiè yī qiè zhòngshēng

乃至莲华台藏世界，其中一切世界一切众生，

gè gè xiāng shì huān xǐ kuài lè ér wèinéng zhī cǐ guāng guāng hé

各各相视，欢喜快乐，而未能知此光，光何

yīn hé yuán jiē shēng yí niàn wú liàngtiān rén yì shēng yí niàn

因何缘？皆生疑念。无量天人亦生疑念。

ěr shí zhòngzhōngxuántōnghuāguāngzhǔ pú sà cóng dà zhuāng

尔时，众中玄通华光主菩萨，从大庄

yánhuāguāngmíngsānmèi qǐ yǐ fó shén lì fàng jīn gāng bái[1] yún sè

严华光明三昧起，以佛神力，放金刚白[1]云色

guāng guāngzhào yī qiè shì jiè shì zhōng yī qiè pú sà jiē[2] lái jí

光，光照一切世界。是中一切菩萨，皆[2]来集

huì yǔ gòngtóng xīn yì kǒuwèn cǐ guāng guāngwéi hé děngxiàng

会，与共同心异口问此光：“光为何等相？”

[1] 永樂北藏本：曰；龍藏本：白

[2] 永樂北藏本：徃；龍藏本：皆

shì shí shì jiā jí qíng jiē cǐ shì jiè dà zhòng huán zhì lián huā
是时，释迦即擎接此世界大众，还至莲华
tái zàng shì jiè bǎi wàn yì zǐ jīn gāngguāngmínggōngzhōng jiàn lú shè
台藏世界百万亿紫金刚光明宫中，见卢舍
nà fó zuò bǎi wàn yì lián huā hè hè guāngmíngzuòshàng shí shì jiā
那佛坐百万亿莲华赫赫光明座上。时，释迦
jí zhū dà zhòng yī shí lǐ jìng lú shè nà fó zú xià yǐ shì jiā fó yán
及诸大众，一时礼敬卢舍那佛足下已，释迦佛言：
cǐ shì jiè zhōng dì jí xū kōng yī qiè zhòngshēng wéi hé yīn yuán
“此世界中地及虚空一切众生，为何因缘
dé chéng pú sà shí dì dào dāngchéng fó guǒ wéi hé děngxiàng
得成菩萨十地道，当成佛果？为何等相？”
rú fó xìngběnyuán pǐn zhōngguǎngwèn yī qiè pú sà zhǒng zǐ
如佛性本源品中广问一切菩萨种子。
ěr shí lú shè nà fó jí dà huān xǐ xiàn xū kōngguāng tǐ xìng
尔时，卢舍那佛即大欢喜，现虚空光体性
běnyuánchéng fó chángzhù fǎ shēnsānmèi shì zhū dà zhòng shì zhū
本源成佛常住法身三昧，示诸大众：“是诸
fó zǐ dì tīng shàn sī xiū xíng wǒ yǐ bǎi ē sēng qí jié xiū xíng xīn dì
佛子谛听！善思修行。我已百阿僧祇劫修行心地，
yǐ zhī wéi yīn chū shě fán fū chéngděngzhèng jué hàowéi lú shè
以之为因，初舍凡夫，成等正觉，号为卢舍
nà zhù lián huā tái zàng shì jiè hǎi qí tái zhōubiànyǒuqiān yè yī
那，住莲华台藏世界海。其台周遍有千叶，一
yè yī shì jiè wéiqiān shì jiè wǒ huàwéiqiān shì jiā jù qiān shì jiè
叶一世界，为千世界。我化为千释迦，据千世界。
hòu jiù yī yè shì jiè fù yǒu bǎi yì xū mí shān bǎi yì rì yuè bǎi yì
后就一叶世界复有百亿须弥山、百亿日月、百亿
sì tiān xià bǎi yì nányán fú tí bǎi yì pú sà shì jiā zuò bǎi yì pú
四天下、百亿南阎浮提，百亿菩萨释迦坐百亿菩
tí shù xià gè shuō rǔ suǒwèn pú tí sà duǒ xīn dì qí yú jiǔ bǎi jiǔ
提树下，各说汝所问菩提萨埵心地。其余九百九
shí jiǔ shì jiā gè gè xiànqiān bǎi yì shì jiā yì fù rú shì qiān yè
十九释迦，各各现千百亿释迦亦复如是。千叶
shàng fó shì wú huàshēn qiān bǎi yì shì jiā shì qiān shì jiā huàshēn wú
上佛是吾化身，千百亿释迦是千释迦化身。吾
yǐ wéiběnyuán míngwéi lú shè nà fó
以为本源，名为卢舍那佛。”

ěr shí lián huā tái zàng zuò shàng lú shè nà fó guǎng dá gào
尔时，莲华台藏座上卢舍那佛，广答告
qiān shì jiā qiān bǎi yì shì jiā suǒ wèn xīn dì fǎ pǐn zhū fó dāng zhī
千释迦千百亿释迦所问心地法品："诸佛当知！
jiān xìn rěn zhōng shí fā qù xīn xiàngguǒ yī shě xīn èr jiè
坚信忍中，十发趣心向果：一、舍心；二、戒
xīn sān rěn xīn sì jìn xīn wǔ dìng xīn liù huì xīn
心；三、忍心；四、进心；五、定心；六、慧心；
qī yuàn xīn bā hù xīn jiǔ xǐ xīn shí dǐng xīn zhū
七、愿心；八、护心；九、喜心；十、顶心。诸
fó dāng zhī cóng shì shí fā qù rù jiān fǎ rěn zhōng shí zhǎngyǎng xīn
佛当知，从是十发趣入坚法忍中，十长养心
xiàngguǒ yī cí xīn èr bēi xīn sān xǐ xīn sì shě
向果：一、慈心；二、悲心；三、喜心；四、舍
xīn wǔ shī xīn liù hǎo yǔ xīn qī yì xīn bā tóng
心；五、施心；六、好语心；七、益心；八、同
xīn jiǔ dìng xīn shí huì xīn zhū fó dāng zhī cóng shì shí
心；九、定心；十、慧心。诸佛当知，从是十
zhǎngyǎng xīn rù jiān xiū rěn zhōng shí jīn gāng xīn xiàngguǒ yī xìn
长养心入坚修忍中，十金刚心向果：一、信
xīn èr niàn xīn sān huí xiàng xīn sì dá xīn wǔ zhí
心；二、念心；三、回向心；四、达心；五、直
xīn liù bú tuì xīn qī dà shèng xīn bā wú xiàng xīn
心；六、不退心；七、大乘心；八、无相心；
jiǔ huì xīn shí bú huài xīn zhū fó dāng zhī cóng shì shí jīn
九、慧心；十、不坏心。诸佛当知，从是十金
gāng xīn rù jiān shèng rěn zhōng shí dì xiàngguǒ yī tǐ xìngpíngděng
刚心入坚圣忍中，十地向果：一、体性平等
dì èr tǐ xìngshàn huì dì sān tǐ xìngguāngmíng dì sì
地；二、体性善慧地；三、体性光明地；四、
tǐ xìng ěr yán dì wǔ tǐ xìng huì zhào dì liù tǐ xìnghuāguāng
体性尔炎地；五、体性慧照地；六、体性华光
dì qī tǐ xìngmǎn zú dì bā tǐ xìng fó hǒu dì jiǔ tǐ
地；七、体性满足地；八、体性佛吼地；九、体
xìnghuāyán dì shí tǐ xìng rù fó jiè dì shì sì shí fǎ mén pǐn
性华严地；十、体性入佛界地。是四十法门品，
wǒ xiān wéi pú sà shí xiū rù fó guǒ zhī gēnyuán rú shì yī qiè zhòng
我先为菩萨时修，入佛果之根源。如是一切众

shēng rù fā qù zhǎngyǎng jīn gāng shí dì zhèngdāngchéng
生，入发趣、长养、金刚、十地，证当成
guǒ wú wéi wú xiàng dà mǎnchángzhù shí lì shí bā bú gòngxíng
果，无为无相，大满常住，十力、十八不共行、
fǎ shēn zhì shēnmǎn zú
法身、智身满足。

ěr shí liánhuā tái zàng shì jiè lú shè nà fó hè hè dà guāng
尔时，莲华台藏世界卢舍那佛、赫赫大光
míngzuò shàngqiānhuāshàng fó qiān bǎi yì fó yī qiè shì jiè fó
明座上千华上佛、千百亿佛、一切世界佛，
shì zuòzhōngyǒu yī pú sà mínghuāguāngwáng dà zhì míng pú sà cóng
是座中有一菩萨，名华光王大智明菩萨，从
zuò ér lì bó lú shè nà fó yán shì zūn fó shàng lüè kāi shí fā
坐而立，白卢舍那佛言：“世尊！佛上略开十发
qù shí zhǎngyǎng shí jīn gāng shí dì míngxiàng qí yī yī yì
趣、十长养、十金刚、十地名相，其一一义
zhōng wèi kě jiě liǎo wéiyuànshuō zhī wéiyuànshuō zhī miào jí
中，未可解了。惟愿说之，惟愿说之。”妙极
jīn gāngbǎozàng yī qiè zhì mén rú lái bǎiguān pǐn zhōng yǐ míng
金刚宝藏一切智门如来百观品中已明。

ěr shí lú shè nà fó yán qiān fó dì tīng rǔ xiānyányún
尔时，卢舍那佛言：“千佛谛听！汝先言云
hé yì zhě fā qù zhōng
何义者，发趣中：

ruò fó zǐ yī qiè shě guó tǔ chéng yì tiánzhái
“若佛子，一切舍，国土、城邑、田宅、
jīn yín míngzhū nán nǚ jǐ shēn yǒuwéizhū wù yī qiè shě wú
金银、明珠、男女、己身，有为诸物一切舍，无
wéi wú xiàng wǒ rén zhī jiàn jiǎ huì hé chéng zhǔ zhě zàozuò wǒ jiàn
为无相。我、人知见假会合成，主者造作我见；
shí èr yīn yuán wú hé wú sàn wú shòuzhě shí èr rù shí bā
十二因缘，无合、无散、无受者；十二入、十八
jiè wǔ yīn yī qiè yī hé xiàng wú wǒ wǒ suǒxiàng jiǎ chéng
界、五阴，一切一合相，无我、我所相，假成
zhū fǎ ruò nèi yī qiè fǎ wài yī qiè fǎ bù shě bú shòu pú sà ěr
诸法。若内一切法、外一切法不舍不受，菩萨尔
shí míng rú jiǎ huì guānxiànqián gù shě xīn rù kōngsānmèi
时名如假会观现前，故舍心入空三昧。

ruò fó zǐ jiè fēi fēi jiè wú shòu zhě shí shàn jiè
“若佛子，戒，非非戒，无受者；十善戒，

wú shī shuō fǎ qī dào nǎi zhì xié jiàn wú jí zhě cí liáng qīng
无师说法，欺盗乃至邪见，无集者；慈良、清

zhí zhèng shí zhèng jiàn shě xǐ děng shì shí jiè tǐ xìng zhì zhǐ bā
直、正实、正见、舍喜等是十戒体性，制止八

dǎo yī qiè xìng lí yī dào qīng jìng
倒，一切性离，一道清净。

ruò fó zǐ rěn yǒu wú xiàng huì tǐ xìng yī qiè kōng kōng
“若佛子，忍有无相慧体性。一切空，空

rěn yī qiè chù rěn míng wú shēng xíng rěn yī qiè chù dé míng rú
忍；一切处忍，名无生行忍；一切处得，名如

kǔ rěn wú liàng xíng yī yī míng rěn wú shòu wú dǎ wú dāo
苦忍；无量行，一一名忍。无受、无打、无刀

zhàng chēn xīn jiē rú rú wú yī yī dì yī xiàng wú wú xiàng
杖瞋心，皆如如；无一一谛、一相，无无相，

yǒu wú yǒu xiàng fēi fēi xīn xiàng yuán wú yuán xiàng lì zhù
有无有相，非非心相，缘无缘相；立、住、

dòng zhǐ wǒ rén fù jiě yī qiè fǎ rú rěn xiàng bù
动、止、我、人、缚、解，一切法如，忍相不

kě dé
可得。

ruò fó zǐ ruò sì wēi yí yī qiè shí xíng fú kōng jiǎ huì
“若佛子，若四威仪一切时行，伏空、假会、

fǎ xìng dēng wú shēng shān ér jiàn yī qiè yǒu wú rú yǒu rú wú
法性，登无生山，而见一切有无，如有如无，

dà dì qīng huáng chì bái yī qiè rù nǎi zhì sān bǎo zhì xìng yī
大地青、黄、赤、白一切入，乃至三宝智性一

qiè xìn jìn dào kōng wú shēng wú zuò wú huì qǐ kōng rù shì
切信，进道空、无生、无作、无慧，起空入世

dì fǎ yì wú èr xiāng xù kōng xīn tōng dá jìn fēn shàn gēn
谛，法亦无二，相续空心，通达进分善根。

ruò fó zǐ jì miè wú xiàng wú xiàng wú liàng xíng wú
“若佛子，寂灭无相。无相，无量行，无

liàng xīn sān mèi fán fū shèng rén wú bú rù sān mèi tǐ xìng xiāng yìng
量心三昧；凡夫圣人无不入三昧，体性相应。

yī qiè yǐ dìng lì gù wǒ rén zuò zhě shòu zhě yī qiè fù jiàn xìng
一切以定力故，我、人、作者、受者一切缚见性

shì zhàng yīn yuán sànfēngdòng xīn bú jì ér miè kōngkōng bā dǎo
是障因缘，散风动心，不寂而灭，空空八倒。

wú yuán jiǎ jìng huì guān yī qiè jiǎ huì niànniàn jì miè yī qiè sān
无缘假静慧，观一切假会，念念寂灭；一切三

jiè guǒ zuì xìng jiē yóudìngmiè ér shēng yī qiè shàn
界果罪性，皆由定灭，而生一切善。

ruò fó zǐ kōng huì fēi wú yuán zhī tǐ míng xīn fēn
“若佛子，空慧，非无缘，知体名心。分

bié yī qiè fǎ jiǎ míngzhǔ zhě yǔ dàotōngtóng qǔ guǒxíng yīn rù
别一切法假名主者，与道通同，取果行因。入

shèngshě fán miè zuì qǐ fú fù jiě jìn shì tǐ xìnggōngyòng yī
圣舍凡，灭罪起福，缚解尽，是体性功用。一

qiè jiàn cháng lè wǒ jìng fánnǎo huì xìng bù míng gù yǐ huì wéishǒu
切见常乐我净烦恼，慧性不明，故以慧为首，

xiū bù kě shuōguān huì rù zhōngdào yī dì qí wú míngzhàng huì
修不可说观慧，入中道一谛。其无明障慧，

fēi xiàng fēi lái fēi yuán fēi zuì fēi bā dǎo wú shēngmiè
非相，非来，非缘，非罪，非八倒，无生灭，

huì guāngmíngyànwéizhào yào xū fāngbiàn zhuǎnbiànshéntōng yǐ
慧光明焰为照，乐虚方便，转变神通，以

zhì tǐ xìngsuǒ wéi huì yòng gù
智体性所为慧用故。

ruò fó zǐ yuànyuàn dà qiú yī qiè qiú yǐ guǒxíng
“若佛子，愿愿，大求，一切求。以果行

yīn gù yuàn xīn lián yuàn xīn liánxiāng xù bǎi jié dé fó miè zuì qiú
因故愿心连，愿心连相续百劫，得佛灭罪。求

qiú zhì xīn wú shēngkōng yī yuànguānguān rù dìngzhào wú liàngjiàn
求至心，无生空一，愿观观入定照。无量见

fù yǐ qiú xīn gù jiě tuō wú liàngmiàoxíng yǐ qiú xīn chéng pú tí wú
缚以求心故解脱，无量妙行以求心成菩提。无

liànggōng dé yǐ qiú wéiběn chū fā qiú xīn zhōngjiān xiū dào xíng
量功德，以求为本。初发求心，中间修道，行

mǎnyuàn gù fó guǒbiànchéng guān yī dì zhōngdào fēi yīn fēi
满愿故，佛果便成。观一谛中道，非阴，非

jiè fēi mòshēngjiànjiàn fēi jiě huì shì yuàn tǐ xìng yī qiè xíng
界，非没生见见，非解慧，是愿体性，一切行

běnyuán
本源。

ruò fó zǐ hù sānbǎo hù yī qiè xínggōng dé shǐ wàidào
“若佛子，护三宝，护一切行功德，使外道
bā dǎo è xié jiàn bù rǎozhèng xìn miè wǒ fù jiàn fù wú shēngzhào dá
八倒恶邪见不娆正信。灭我缚见缚，无生照达
èr dì guān xīn xiànqián yǐ hù gēnběn wú xiàng hù hù kōng wú
二谛，观心现前。以护根本无相护，护空、无
zuò wú xiàng yǐ xīn huì lián huì lián rù wú shēngkōngdào zhì dào
作、无相。以心慧连，慧连入无生空道，智道
jiē míngguāng míngguāng hù guān rù kōng jiǎ fēn fēn huànhuà
皆明光。明光护观，入空假，分分幻化，
huànhuàsuǒ qǐ rú wú rú wú fǎ tǐ jí sàn bù kě hù guān fǎ
幻化所起如，无如无法体，集散不可护，观法
yì ěr
亦尔。

ruò fó zǐ jiàn tā rén dé lè chángshēng xǐ yuè jí yī qiè
“若佛子，见他人得乐常生喜，悦及一切
wù jiǎ kōngzhào jì ér bú rù yǒuwéi bù wú jì rán dà lè wú hé
物；假空照寂而不入有为，不无寂然大乐；无合
yǒushòu ér huàyǒu fǎ ér jiànyún jiǎ fǎ xìngpíngděng yī guān xīn
有受而化有法，而见云假，法性平等一观；心
xīn xíngduōwén yī qiè fó xínggōng dé wú xiàng xǐ zhì xīn xīn shēngniàn
心行多闻，一切佛行功德无相喜智心心生念，
ér jìngzhào lè xīn yuán yī qiè fǎ
而静照乐心，缘一切法。

ruò fó zǐ shì rén zuì shàng zhì miè wú wǒ lún jiàn yí shēn
“若佛子，是人最上智，灭无我轮见疑身
yī qiè chēnděng rú dǐngguānlián guānlián rú dǐng fǎ jiè zhōng yīn
一切瞋等；如顶观连，观连如顶；法界中因
guǒ rú rú yī dào zuì shèngshàng rú dǐng rú réndǐng fēi fēi shēn
果，如如一道，最胜上如顶，如人顶；非非身
jiàn liù shí èr jiàn wǔ yīn shēngmiè shén wǒ zhǔ rén dòngzhuǎn qū
见、六十二见、五阴生灭、神我主人动转屈
shēn wú shòu wú xíng kě zhuō fù zhě shì rén ěr shí rù nèi kōng zhí dào
伸；无受无行可捉缚者。是人尔时入内空值道，
xīn xīn zhòngshēng bú jiànyuán bú jiàn fēi yuán zhù dǐngsānmèi
心心众生，不见缘，不见非缘。住顶三昧，
jì miè dìng fā xíng qù dào xìng shí wǒ rén chángjiàn bā dǎo
寂灭定发行趣道。性实、我人、常见、八倒、

shēngyuán bú èr fǎ mén bú shòu bā nán huànhuàguǒ bì jìng bú
生 缘，不二法门。不受八难，幻化果毕竟不
shòu wéi yī zhòngshēng qù lái zuò lì xiū xíngmiè zuì chú shí è
受。唯一 众 生，去来坐立，修行灭罪，除十恶，
shēng shí shàn rù dàozhèng rén zhèng zhì zhèngxíng pú sà dá guānxiàn
生 十善，入道 正 人 正 智 正 行。菩萨达 观 现
qián bú shòu liù dàoguǒ bì bú tuì fó zhǒngxìngzhōng shēngshēng
前，不受六道果，必不退佛 种 性 中，生 生
rù fó jiā bù lí zhèng xìn shàng shí tiānguāng pǐn guǎngshuō
入佛家，不离 正 信。上 十天 光 品 广 说。”

lú shè nà fó yán qiān fó dì tīng rǔ xiānwènzhǎngyǎng shí
卢舍那佛言：“千 佛谛听！汝先问 长 养 十
xīn zhě
心者。

ruò fó zǐ chángxíng cí xīn shēng lè yīn yǐ yú wú wǒ
“若佛子，常 行慈心，生 乐因已，于无我
zhì zhōng lè xiāngyìngguān rù fǎ shòuxiǎngxíng shí sè děng dà fǎ
智 中，乐 相 应 观 入法。受 想 行识色 等 大法
zhōng wú shēng wú zhù wú miè rú huàn rú huà rú rú wú èr gù
中，无 生 无住无灭，如 幻 如化，如如无二故。
yī qiè xiū xíngchéng fǎ lún huà pī yī qiè néngshēngzhèng xìn bù
一切修行 成 法轮，化被一切。能 生 正 信，不
yóu mó jiào yì néng shǐ yī qiè zhòngshēng dé cí lè guǒ fēi shí fēi
由魔教。亦 能 使一切 众 生 得慈乐果，非实，非
shàn è guǒ jiě kōng tǐ xìngsān mèi
善 恶果，解 空 体性三昧。

ruò fó zǐ yǐ bēi kōngkōng wú xiàng bēi yuánxíngdào zì
“若佛子，以悲 空 空 无 相，悲 缘 行道，自
miè yī qiè kǔ yú yī qiè zhòngshēng wú liàng kǔ zhōngshēng zhì bù shā
灭一切苦，于一切 众 生 无 量 苦 中 生 智，不杀
shēngyuán bù shā fǎ yuán bù zhuó wǒ yuán gù chángxíng bù shā
生 缘，不杀法 缘，不著我 缘，故 常 行不杀、
bú dào bù yín ér yī qiè zhòngshēng bù nǎo[3] fā pú tí xīn zhě
不盗、不淫，而一切 众 生，不恼[3]发菩提心者。
yú kōngjiàn yī qiè fǎ rú shí xiàng zhǒngxìngxíngzhōng shēngdào zhì xīn
于空见一切法如实 相，种 性行 中，生 道智心；

[3] 永樂北藏本：能；龍藏本：惱

yú liù qīn liù yuàn qīn yuàn sān pǐn zhōng yǔ shàng lè zhì shàngyuàn
于六亲六怨，亲怨三[4]品中，与上乐智；上怨

yuánzhōng jiǔ pǐn dé lè guǒ kōngxiàn shí zì shēn tā yī qiè zhòng
缘中，九品得乐果。空现时，自身他一切众

shēng píngděng yī lè qǐ dà bēi
生，平等一乐起大悲。

ruò fó zǐ yuè xǐ wú shēng xīn shí zhǒngxìng tǐ xiàngdào
“若佛子，悦喜，无生心时，种性体相道

zhì kōng kōng xǐ xīn bù zhuó wǒ suǒ chū mò sān shì yīn guǒ wú
智空，空喜，心不著我所、出没三世、因果无

jí yī qiè yǒu rù kōngguānxíngchéngděng xǐ yī qiè zhòngshēng qǐ
集、一切有入空观行成等喜。一切众生起

kōng rù dào shě è zhī shí qiú shàn zhī shí shì wǒ hǎodào shǐ
空入道，舍恶知识，求善知识，示我好道，使

zhū zhòngshēng rù fó fǎ jiā fǎ zhōngcháng qǐ huān xǐ rù fó wèi
诸众生入佛法家，法中常起欢喜。入佛位

zhōng fù shì zhū zhòngshēng rù zhèng xìn shě xié jiàn bèi liù dào kǔ
中，复是诸众生入正信，舍邪见，背六道苦，

gù xǐ
故喜。

ruò fó zǐ chángshēngshě xīn wú zào wú xiàngkōng fǎ zhōng
“若佛子，常生舍心，无造无相空法中，

rú xū kōng yú shàn è yǒujiàn wú jiàn zuì fú èr zhōng píngděng
如虚空，于善恶、有见无见、罪福二中，平等

yī zhào fēi rén fēi wǒ suǒ xīn ér zì tā tǐ xìng bù kě dé wéi dà
一照，非人非我所心，而自他体性不可得，为大

shě jí zì shēnròu shǒu zú nán nǚ guóchéng rú huànhuàshuǐ
舍。及自身肉、手足、男女、国城，如幻化水

liú dēngyàn yī qiè shě ér wú shēng xīn cháng xiū qí shě
流灯焰，一切舍而无生心常修其舍。

ruò fó zǐ néng yǐ shī xīn pī yī qiè zhòngshēng shēn shī
“若佛子，能以施心被一切众生，身施、

kǒu shī yì shī cái shī fǎ shī jiàodǎo yī qiè zhòngshēng nèi
口施、意施、财施、法施，教导一切众生；内

shēn wàishēn guóchéng nán nǚ tiánzhái jiē rú rú xiàng nǎi
身、外身、国城、男女、田宅，皆如如相；乃

[4] 永樂北藏本：二；龍藏本：三

zhì wú niàn cái wù shòuzhě shī zhě yì nèi yì wài wú hé wú sàn
至无念财物、受者、施者；亦内亦外，无合无散，

wú xīn xínghuà dá lǐ dá shī yī qiè xiàngxiàn zài xíng
无心行化，达理达施，一切相现在行。

ruò fó zǐ rù tǐ xìng ài yǔ sānmèi dì yī yì dì fǎ yǔ
“若佛子，入体性爱语三昧，第一义谛法语

yì yī qiè shí yǔ yán jiē shùn yī yǔ tiáo hé yī qiè zhòngshēng xīn
义、一切实语言皆顺一语，调和一切众生心，

wú chēn wú zhēng yī qiè fǎ kōng zhì wú yuán chángshēng ài xīn
无瞋无诤；一切法空智无缘，常生爱心，

xíngshùn fó yì yì shùn yī qiè tā rén yǐ shèng fǎ yǔ jiào zhū zhòng
行顺佛意，亦顺一切他人；以圣法语，教诸众

shēng chángxíng rú xīn fā qǐ shàngēn
生，常行如心，发起善根。

ruò fó zǐ lì yì xīn shí yǐ shí zhì tǐ xìng guǎngxíng
“若佛子，利益心时，以实智体性，广行

zhì dào jí yī qiè míngyàn fǎ mén jí guānxíng qī cái qián rén dé
智道；集一切明焰法门，集观行七财；前人得

lì yì gù shòushēnmìng ér rù lì yì sānmèi xiàn yī qiè shēn
利益，故受身命，而入利益三昧。现一切身、

yī qiè kǒu yī qiè yì ér zhèndòng dà shì jiè yī qiè suǒ wéi suǒ zuò
一切口、一切意，而震动大世界；一切所为所作，

tā rén rù fǎ zhǒng kōngzhǒng dàozhǒngzhōng dé yì dé lè xiàn
他人入法种、空种、道种中，得益得乐；现

xíng liù dào wú liàng kǔ nǎo zhī shì bù yǐ wéihuàn dàn yì rén wéi lì
形六道，无量苦恼之事不以为患，但益人为利。

ruò fó zǐ yǐ dàoxìng zhì tóngkōng wú shēng fǎ zhōng
“若佛子，以道性智同空。无生法中，

yǐ wú wǒ zhì tóngshēng wú èr kōngtóngyuán jìng zhū fǎ rú xiàng
以无我智，同生无二，空同源境，诸法如相，

chángshēng chángzhù chángmiè shì fǎ xiāng xù liú zhuǎn wú liàng
常生、常住、常灭；世法相续，流转无量，

ér néngxiàn wú liàngxíngshēn sè xīn děng yè rù zhū liù dào yī qiè shì
而能现无量形身色心等业，入诸六道，一切事

tóng kōngtóng wú shēng wǒ tóng wú wù ér fēnshēnsànxíng gù rù
同，空同无生，我同无物，而分身散形，故入

tóng fǎ sānmèi
同法三昧。

ruò fó zǐ fù cóngdìng xīn guān huì zhèngkōng xīn xīn jìng
“若佛子，复从定心，观慧证空，心心静

yuán yú wǒ suǒ fǎ shí jiè sè jiè zhōng ér bú dòngzhuǎn nì shùn
缘，于我所法，识界色界中而不动转，逆顺

chū mò gù cháng rù bǎi sān mèi shí chán zhī yǐ yī niàn zhì zuò shì
出没故，常入百三昧、十禅支。以一念智作是

jiàn yī qiè wǒ rén ruò nèi ruò wàizhòngshēngzhǒng zǐ jiē wú hé sàn
见，一切我人若内若外众生种子，皆无合散，

jí chéng qǐ zuò ér bù kě dé
集成起作，而不可得。

ruò fó zǐ zuò huì jiàn xīn guānzhū xié jiàn jié huànděng fù
“若佛子，作慧见心，观诸邪见结患等缚，

wú jué dìng tǐ xìng shùn rěn kōngtóng gù fēi yīn fēi jiè fēi rù
无决定体性，顺忍空同故，非阴，非界，非入，

fēi zhòngshēng fēi yī wǒ fēi yīn guǒ fēi sān shì fǎ huì xìng qǐ
非众生，非一我，非因果，非三世法。慧性起

guāng guāng yī yànmíngmíng jiàn xū wú shòu qí huì fāngbiàn shēng
光，光一焰明明，见虚无受。其慧方便，生

zhǎngyǎng xīn shì xīn rù qǐ kōngkōngdào fā wú shēng xīn shàngqiān
长养心，是心入起空空道，发无生心。上千

hǎi yǎnwáng pǐn yǐ shuō xīn bǎi fǎ míngmén
海眼王品，已说心百法明门。”

lú shè nà fó yán qiān fó dì tīng rǔ xiānyán jīn gāngzhǒng
卢舍那佛言：“千佛谛听！汝先言金刚种

zǐ yǒu shí xīn
子有十心。

ruò fó zǐ xìn zhě yī qiè xíng yǐ xìn wéishǒu zhòng dé
“若佛子，信者，一切行以信为首，众德

gēnběn bù qǐ wàidào xié jiàn xīn zhū jiàn míngzhuó jié yǒu zào
根本；不起外道邪见心诸见，名著、结有、造

yè bì bú shòu rù kōng wú wéi fǎ zhōng sānxiàng wú wú wú shēng
业必不受；入空无为法中，三相无，无无，生

wú shēng wú zhù zhù wú miè miè wú yǒu yī qiè fǎ kōng shì dì dì
无生，无住住，无灭灭，无有一切法空世谛第

yī yì dì zhì jìn miè yì kōng sè kōng xì xīn xīn kōng xì xīn
一义谛智；尽灭异空、色空细心、心空细心；

xīn xīn kōng gù xìn xìn jì miè wú tǐ xìng hé hé yì wú yī rán
心心空故，信信寂灭，无体性和合，亦无依然、

zhǔ zhě wǒ rén míng yòng sān jiè jiǎ wǒ wǒ wú dé jí xiàng gù míng
主者我人名，用三界假我，我无得集相，故名
wú xiàng xìn
无相信。

ruò fó zǐ zuò niàn liù niàn cháng jué nǎi zhì cháng shī
“若佛子，作念六念，常觉乃至常施，
dì yī yì dì kōng wú zhuó wú jiě shēng zhù miè xiàng bú dòng bú
第一义谛。空，无著无解，生住灭相不动不
dào qù lái ér yú zhū yè shòu zhě yī hé xiàng huí xiàng rù fǎ jiè zhì
到去来，而于诸业受者一合相。回向入法界智，
huì huì xiāng chéng chéng chéng jì miè yàn yàn wú cháng guāng guāng
慧慧相乘，乘乘寂灭，焰焰无常，光光
wú wú shēng shēng bù qǐ zhuǎn yì kōng dào biàn qián zhuǎn hòu
无无，生生不起，转易空道，变前转后，
biàn zhuǎn huà huà huà zhuǎn zhuǎn biàn tóng shí tóng zhù yàn yàn yī
变转化化，化转转变，同时同住，焰焰一
xiàng shēng miè yī shí yǐ biàn wèi biàn biàn biàn huà yì dé
相，生灭一时，已变，未变，变变，化亦得
yī shòu yì rú shì
一，受亦如是。

ruò fó zǐ shēn xīn zhě dì yī yì kōng yú shí fǎ kōng
“若佛子，深心者，第一义空，于实法空
zhì zhào yǒu shí dì yè dào xiāng xù yīn yuán zhōng dào míng wéi
智，照有实谛。业道相续，因缘中道，名为
shí dì jiǎ míng zhū fǎ wǒ rén zhǔ zhě míng wéi shì dì yú cǐ èr
实谛；假名诸法，我人主者，名为世谛。于此二
yǒu dì shēn shēn rù kōng ér wú qù lái huàn huà shòu guǒ ér wú shòu
有谛，深深入空而无去来，幻化受果而无受，
gù shēn shēn xīn jiě tuō
故深深心解脱。

ruò fó zǐ dá zhào zhě rěn shùn yī qiè shí xìng xìng xìng wú
“若佛子，达照者，忍顺一切实性，性性无
fù wú jiě wú ài fǎ dá yì dá cí dá jiào huà dá
缚、无解、无碍；法达，义达，辞达，教化达；
sān shì yīn guǒ zhòng shēng gēn xíng rú rú bù hé bú sàn wú shí
三世因果，众生根行，如如不合不散；无实，
yòng wú yòng wú míng yòng yòng yòng yī qiè kōng kōng kōng zhào
用无用；无名，用用用；一切空，空空，照

dá kōng míngwéitōng dá yī qiè fǎ kōng kōngkōng rú rú xiàng bù
达空，名为通达一切法空。空空如如，相不
kě dé
可得。

ruò fó zǐ zhí zhě zhí zhào qǔ yuánshén wǒ rù wú shēng zhì
“若佛子，直者，直照取缘神我入无生智，
wú míngshén wǒ kōng kōngzhōngkōng kōngkōng lǐ xīn zài yǒu zài wú
无明神我空，空中空；空空理心，在有在无
ér bú huàidàozhǒng zǐ wú lòu zhōngdào yī guān ér jiàohuà yī qiè
而不坏道种子；无漏中道一观，而教化一切
shí fāngzhòngshēng zhuǎn yī qiè zhòngshēng jiē sà pó rě kōng zhí
十方众生，转一切众生皆萨婆若；空直，
zhí xìng zhí xíng yú kōngsān jiè shēngzhě jié fù ér bú shòu
直性，直行，于空三界生者结缚而不受。

ruò fó zǐ bú tuì xīn zhě bú rù yī qiè fán fū dì bù
“若佛子，不退心者，不入一切凡夫地，不
qǐ xīn zhǎngyǎngzhū jiàn yì fù bù qǐ jí yīn xiāng sì wǒ rén rù sān
起新长养诸见，亦复不起集因相似我人；入三
jiè yè yì xíngkōng ér bú zhù tuì jiě tuō yú dì yī zhōngdào yī hé
界业亦行空，而不住退；解脱于第一中道一合
xíng gù bù xíng tuì běn jì wú èr gù ér bú niàn tuì kōngshēng
行，故不行退；本际无二故，而不念退；空生
guān zhì rú rú xiāng xù chéngshèng xīn rù bú èr chángkōngshēng
观智如如，相续乘乘，心入不二，常空生
xīn yī dào yī jìng wéi bú tuì yī dào yī zhào
心，一道一净，为不退一道一照。

ruò fó zǐ dú dà shèng xīn zhě jiě jiě yī kōng gù yī
“若佛子，独大乘心者，解解一空故，一
qiè xíng xīn míng yī shèng chéng yī kōng zhì zhì shèng xíngshèng
切行心名一乘、乘一空智、智乘、行乘。
chéng zhì xīn xīn rèn zài rènyòng rèn zài rèn yī qiè zhòngshēng dù
乘智心，心任载任用。任载，任一切众生度
sān jiè hé jié fù hé shēngmiè hé xíngzhě zuòshèng rènyòng
三界河、结缚河、生灭河，行者坐乘；任用，
zài yòng zhì shèng qù rù fó hǎi gù yī qiè zhòngshēngwèi dé kōng zhì
载用智乘，趣入佛海，故一切众生未得空智
rènyòng bù míngwéi dà shèng dànmíngshèng dé dù kǔ hǎi
任用，不名为大乘。但名乘，得度苦海。

ruò fó zǐ wú xiàng xīn zhě wàngxiǎng jiě tuō zhào bō rě
“若佛子，无相心者，妄想解脱，照般若
bō luó mì wú èr yī qiè jié yè sān shì fǎ rú rú yī dì ér xíng
波罗蜜无二。一切结业三世法，如如一谛，而行
yú wú shēngkōng zì zhī dé chéng fó yī qiè fó shì wǒ děng shī
于无生空，自知得成佛，一切佛是我等师，
yī qiè xiánshèng shì wǒ tóngxué jiē tóng wú shēngkōng gù míng wú xiàng
一切贤圣是我同学，皆同无生空故，名无相
xīn
心。

ruò fó zǐ rú rú huì zhě wú liàng fǎ jiè wú jí wú shòu
“若佛子，如如慧者，无量法界，无集无受
shēng shēngshēng fán nǎo ér bú fù yī qiè fǎ mén yī qiè xián suǒ
生，生生烦恼而不缚。一切法门，一切贤所
xíngdào yī qiè shèng suǒ guān fǎ suǒ yǒu yì rú shì yī qiè fó jiào
行道，一切圣所观法，所有亦如是。一切佛教
huàfāngbiàn fǎ wǒ jiē jí zài xīn zhōng wàidào yī qiè lùn xié dìng
化方便法，我皆集在心中；外道一切论，邪定
gōngyònghuànhuà mó shuō fó shuō jiē fēn bié rù èr dì chù fēi yī
功用幻化，魔说佛说，皆分别入二谛处，非一
fēi èr fēi yǒu yīn jiè rù shì huì guāngmíng guāngmíngzhào
非二，非有阴、界、入，是慧光明，光明照
xìng rù yī qiè fǎ
性入一切法。

ruò fó zǐ bú huài xīn zhě rù shèng dì zhì jìn jiě tuō
“若佛子，不坏心者，入圣地智，近解脱
wèi dé dàozhèngmén míng pú tí xīn fú rěn shùnkōng bā mó bú
位，得道正门，明菩提心，伏忍顺空，八魔不
huài zhòngshèng mó dǐng zhū fó quàn fā rù mó dǐng sān mèi fàng
坏，众圣摩顶，诸佛劝发，入摩顶三昧，放
shēnguāng guāngzhào shí fāngguó tǔ rù fó wēishén chū mò zì zài
身光，光照十方国土，入佛威神，出没自在，
dòng dà qiān jiè yǔ píngděng dì xīn wú èr wú bié ér fēi zhōngguān
动大千界，与平等地心无二无别，而非中观
zhī dào yǐ sān mèi lì gù guāngzhōngjiàn fó wú liàngguó tǔ xiànwèi
知道，以三昧力故，光中见佛无量国土现为
shuō fǎ ěr shí jí dé dǐng sān mèi zhèng xū kōngpíngděng dì zǒng chí
说法，尔时即得顶三昧，证虚空平等地总持

fǎ mén shèngxíngmǎn zú xīn xīn xíngkōng kōngkōng huì zhōngdào wú
法门，圣行满足，心心行空，空空慧中道无

xiàngzhào gù yī qiè xiàngmiè dé jīn gāngsān mèi fǎ mén rù yī qiè
相照故，一切相灭，得金刚三昧法门，入一切

xíngmén rù xū kōngpíngděng dì rú fó huājīngzhōngguǎngshuō
行门，入虚空平等地，如佛华经中广说。

lú shè nà fó yán qiān fó dì tīng rǔ xiānwèn dì zhěyǒu hé
卢舍那佛言：“千佛谛听！汝先问地者有何

yì
义？”

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ rù píngděng huì tǐ xìng dì zhēn
“若佛子，菩提萨埵入平等慧体性地，真

shí fǎ huà yī qiè xínghuāguāngmǎn zú sì tiānguǒchéngyòng rèn
实法化，一切行华光满足，四天果乘用，任

huà wú fāng lǐ huàshéntōng shí lì shí hào shí bā bú gòng fǎ
化无方，理化神通；十力、十号、十八不共法，

zhù fó jìng tǔ wú liàng dà yuàn biàn cái wú wèi yī qiè lùn
住佛净土；无量大愿、辩才、无畏、一切论、

yī qiè xíng wǒ jiē dé rù shēngchū fó jiā zuò fó xìng dì yī qiè
一切行，我皆得入；生出佛家，坐佛性地，一切

zhàng ài fán fū yīn guǒ bì jìng bú shòu dà lè huān xǐ cóng yī fó tǔ
障碍凡夫因果毕竟不受，大乐欢喜；从一佛土

rù wú liàng fó tǔ cóng yī jié rù wú liàng jié bù kě shuō fǎ wéi kě
入无量佛土，从一劫入无量劫，不可说法为可

shuō fǎ fǎn zhàojiàn yī qiè fǎ nì shùnjiàn yī qiè fǎ cháng rù èr
说法，反照见一切法，逆顺见一切法；常入二

dì ér zài dì yī yì zhōng yǐ yī zhì zhī shí dì cì dì yī yī shì
谛，而在第一义中；以一智知十地次第，一一事

shì zhòngshēng ér cháng xīn xīn zhōngdào yǐ yī zhì zhī yī qiè fó tǔ
示众生，而常心心中道；以一智知一切佛土

shū pǐn jí fó suǒshuō fǎ ér shēn xīn bú biàn yǐ yī zhì zhī shí èr
殊品及佛所说法，而身心不变；以一智知十二

yīn yuán shí è zhǒngxìng ér chángzhùshàndào yǐ yī qiè zhì jiàn
因缘、十恶种性，而常住善道；以一切智见

yǒu wú èr xiàng yǐ yī zhì zhī rù shí chán zhī xíng sān shí qī dào
有无二相，以一智知入十禅支行、三十七道，

ér xiàn yī qiè sè shēn liù dào yǐ yī zhì zhī shí fāng sè sè fēn fēn liǎo
而现一切色身六道；以一智知十方色色分分，了

qǐ rù shòu sè bào ér xīn xīn wú fù guāngguāngzhào yī qiè shì
起入受色报，而心心无缚，光光照一切。是

gù wú shēng xìn rěn kōng huì chángxiàn zài qián cóng yī dì èr dì nǎi
故无生信忍空慧常现在前，从一地二地，乃

zhì fó jiè qí zhōngjiān yī qiè fǎ mén yī shí ér xíng gù lüè chū
至佛界，其中间一切法门，一时而行。故略出

píngděng dì gōng dé hǎi zàngxíngyuàn rú hǎi yī dī máo tóu xǔ shì
平等地功德海藏行愿，如海一滴毛头许事。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒshàn huì tǐ xìng dì qīng jìng míng
“若佛子，菩提萨埵善慧体性地，清净明

dá yī qiè shàngēn suǒ wèi cí bēi xǐ shě huì yī qiè gōng dé běn cóng
达一切善根，所谓慈悲喜舍慧，一切功德本。从

guān rù dà kōng huì fāngbiàndào zhì zhōng jiàn zhū zhòngshēng wú fēi
观入大空慧方便道智中，见诸众生，无非

kǔ dì jiē yǒu shí xīn sān è dàodāozhàng yī qiè kǔ nǎoyuánzhōng
苦谛，皆有识心，三恶道刀仗一切苦恼缘中

shēng shí míngwéi kǔ dì sān kǔ xiàngzhě rú zhě rú shēnchū jué
生识，名为苦谛。三苦相者，如者，如身初觉，

cóngdāozhàngshēn sè yīn èr yuánzhōngshēng jué wéixíng kǔ yuán cì
从刀仗身色阴二缘中生觉，为行苦缘；次

yì dì jué yuánshēn jué suǒ yuán dé dāozhàng jí shēnchuāngzhǒng
意地觉，缘身觉所缘，得刀仗及身疮肿

děng fǎ gù jué kǔ kǔ yuán chóng gù kǔ kǔ cì shòuxíng jué èr xīn
等法，故觉苦苦缘，重故苦苦；次受行觉二心，

yuánxiàngshēn sè yīn huàichuāngzhōngshēng kǔ jué gù míngwéihuài kǔ
缘向身色阴坏疮中生苦觉故，名为坏苦

yuán shì yǐ sān jué cì dì shēngsān xīn gù wéi kǔ kǔ kǔ yī qiè
缘。是以三觉次第生三心故，为苦苦苦。一切

yǒu xīn zhòngshēng jiàn shì sān kǔ qǐ wú liàng kǔ nǎo yīn yuán gù
有心众生，见是三苦，起无量苦恼因缘。故

wǒ yú shì zhōng rù jiàohuàdào sānmèi xiàn yī qiè sè shēn yú liù
我于是中，入教化道三昧，现一切色身；于六

dàozhōng shí zhǒngbiàn cái shuō zhū fǎ mén wèi kǔ shí kǔ yuán dāo
道中，十种辩才说诸法门，谓苦识苦缘，刀

zhàngyuán jù kǔ shí xíngshēn chuāngzhǒng fā huài nèi wàichùzhōng
仗缘具，苦识行身，疮肿发坏。内外触中，

huò jù bú jù jù èr yuánzhōngshēng shí shí zuò shí shòu chù shí
或具不具，具二缘中生识，识作识受，触识

míngwéi kǔ shí xíng èr yuán gù xīn xīn yuán sè xīn chùchùnǎo
名为苦识，行二缘故。心心缘色，心触触恼，
shòufán dú shí wéi kǔ kǔ xīn yuán shí chū zài gēn jué yuán míngwéi kǔ
受烦毒时为苦苦。心缘识初在根觉缘，名为苦
jué xīn zuò xīn shòu chù shí jué chù wèishòufán dú shí shì míngxíng
觉。心作心受，触识觉触，未受烦毒时是名行
kǔ bī zé shēngjué rú zhuó shí huǒ yú shēn xīn niànniànshēngmiè
苦。逼迮生觉，如斲石火，于身心念念生灭，
shēnsànhuàizhuǎnbiànhuà shí rù huàiyuán yuán jí sàn xīn kǔ xīn
身散坏转变化，识入坏缘，缘集散，心苦心
nǎo shòuniànhòuyuánrǎnzhuó xīn xīn bù shě shì wéihuài kǔ sān
恼，受念后缘染著，心心不舍，是为坏苦。三
jiè yī qiè kǔ dì fù guān wú míng jí wú liàng xīn zuò yī qiè yè
界一切苦谛。复观无明集，无量心作一切业，
xiāng xù xiānglián jí yīn jí yīn míngwéi jí dì zhèngjiàn jiě tuōkōng
相续相连集因，集因名为集谛。正见解脱空
kōng zhì dào xīn xīn míng yǐ zhì dàodào dì jìn yǒuguǒbào jìn
空，智道心心，名以智道道谛。尽有果报，尽
yǒu yīn qīngjìng yī zhào tǐ xìngmiào zhì jì miè yī dì huì pǐn jù
有因，清净一照体性妙智，寂灭一谛。慧品具
zú mínggēn yī qiè huì xìng qǐ kōng rù guān shì chūshàngēn dì èr guān
足名根，一切慧性起空入观是初善根。第二观，
shě yī qiè tānzhuó xíng yī qiè píngděngkōngshě wú yuán ér guānzhū
舍一切贪著，行一切平等空舍，无缘而观诸
fǎ kōng jì yī xiàng wǒ guān yī qiè shí fāng dì tǔ jiē wú xī shēnsuǒ
法空际一相。我观一切十方地土，皆吾昔身所
yòng gù tǔ sì dà hǎi shuǐ shì wú gù shuǐ yī qiè jié huǒ shì wú
用故土，四大海水，是吾故水，一切劫火，是吾
xī shēn gù suǒyònghuǒ yī qiè fēng lún shì wú gù suǒyòng qì wǒ
昔身故所用火，一切风轮，是吾故所用气。我
jīn rù cǐ dì zhōng fǎ shēnmǎn zú shě wú gù shēn bì jìng bú shòu
今入此地中，法身满足，舍吾故身，毕竟不受
sì dà fēnduàn bú jìng gù shēn shì wéishě pǐn jù zú dì sān cì guān
四大分段不净故身，是为舍品具足。第三次观，
yú suǒhuà yī qiè zhòngshēng yǔ rén tiān lè shí dì lè lí shí è
于所化一切众生，与人天乐、十地乐、离十恶
wèi lè dé miàohuāsānmèi lè nǎi zhì fó lè rú shì guānzhě
畏乐、得妙华三昧乐，乃至佛乐，如是观者，

cí pǐn jù zú pú sà ěr shí zhù shì dì zhōng wú chī wú tān wú
慈品具足。菩萨尔时住是地中，无痴，无贪，无
chēn rù píngděng yī dì zhì yī qiè xíngběn yóu fó yī qiè shì jiè
瞋，入平等一谛智、一切行本，游佛一切世界，
xiànhuà wú liàng fǎ shēn rú yī qiè zhòngshēngtiānhuā pǐn shuō
现化无量法身。如一切众生天华品说。
ruò fó zǐ pú tí sà duǒguāngmíng tǐ xìng dì yǐ sān mèi
“若佛子，菩提萨埵光明体性地，以三昧
jiě liǎo zhì zhī sān shì yī qiè fó fǎ mén shí èr[5] fǎ pǐn míngwèi jù
解了智，知三世一切佛法门、十二法品名味句。
chóngsòng jì bié zhí yǔ jì bù qǐngshuō lǜ jiè pì yù
重颂、记别、直语、偈、不请说、律戒、譬喻、
fó jiè xī shì fāngzhèng wèi céngyǒu tán shuō shì fǎ tǐ
佛界、昔事、方正、未曾有、谈说，是法体、
xìng míng yī qiè yì bié shì míngwèi jù zhōng shuō yī qiè yǒuwéi
性、名、一切义别。是名味句中，说一切有为
fǎ fēn fēn shòushēng chū rù shí tāi sì dà zēngzhǎng sè xīn míng liù
法分分受生。初入识胎；四大增长色心名六
zhù yú gēnzhōng qǐ shí jué wèi bié kǔ lè míngchù shí yòu jué kǔ
住；于根中起实觉，未别苦乐名触识；又觉苦
lè shí míngsānshòu lián lián jué zhuó shòu wú qióng yǐ yù wǒ jiàn jiè
乐识名三受；连连觉著，受无穷；以欲我见戒
qǔ shàn è yǒu shí chūmíngshēng shí zhōngmíng sǐ shì shí pǐn
取；善恶有；识初名生；识终名死。是十品
xiàn zài kǔ yīn yuánguǒ guān shì xíngxiàngzhōngdào wǒ jiǔ yǐ lí
现在苦因缘果。观是行相中道，我久已离，
gù wú zì tǐ xìng rù guāngmíngshéntōngzǒng chí biàn cái xīn xīn xíng
故无自体性，入光明神通总持辩才。心心行
kōng ér shí fāng fó tǔ zhōngxiàn jié huàzhuǎnhuà bǎi jié qiān jié guó
空，而十方佛土中现劫化转化，百劫千劫国
tǔ zhōngyǎngshéntōng lǐ jìng fó qián zī shòu fǎ yán fù xiàn liù
土中养神通，礼敬佛前，咨受法言。复现六
dàoshēn yī yīn zhōngshuō wú liàng fǎ pǐn ér zhòngshēng gè zì fēn fēn
道身，一音中说无量法品，而众生各自分分
dé wén xīn suǒ yù zhī fǎ kǔ kōng wú cháng wú wǒ yī dì zhī
得闻心所欲之法，苦、空、无常、无我一谛之

[5] 永樂北藏本：二；龍藏本：一；校勘：二

yīn guó tǔ bù tóng shēn xīn bié huà shì miàohuāguāngmíng dì zhōng
音，国土不同，身心别化。是妙华光明地中，

lüè kāi yī máo tóu xǔ rú fǎ pǐn jiě guān fǎ ménqiānsānmèi pǐn shuō
略开一毛头许，如法品解观法门千三昧品说。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ tǐ xìng dì zhōng ěr zhēnyàn sú
“若佛子，菩提萨埵体性地中，尔真焰俗，

bú duàn bù cháng jí shēng jí zhù jí miè yī shì yī shí yī yǒu
不断不常，即生即住即灭，一世一时一有，

zhǒng yì yì xiàn yì gù yīn yuánzhōngdào fēi yī fēi èr fēi shàn
种异异现异故。因缘中道，非一非二，非善

fēi è fēi fán fēi fó gù fó jiè fán jiè yī yī shì míngwéi shì dì
非恶，非凡非佛。故佛界凡界，一一是名为世谛。

qí zhì dàoguān wú yī wú èr xuándàodìng pǐn suǒ wèishuō fó xīn xíng
其智道观无一无二，玄道定品，所谓说佛心行

chū jué dìng yīn xìn jué sī jué jìng jué shàng jué niàn jué
初觉定因，信觉、思觉、静觉、上觉、念觉、

huì jué guān jué yī jué lè jué shě jué shì pǐn pǐn fāngbiàn
慧觉、观觉、猗觉、乐觉、舍觉，是品品方便

dào xīn xīn rù dìngguǒ shì rén zhù dìngzhōng yànyànjiàn fǎ xíngkōng
道，心心入定果。是人住定中，焰焰见法行空。

ruò qǐ niàn dìng rù shēng xīn dìngshēng ài shùn dào fǎ huàshēng
若起念，定入生心，定生爱顺，道法化生，

míng fǎ lè rěn zhù rěn zhèngrěn jì miè rěn gù zhū fó yú rù
名法乐忍、住忍、证忍、寂灭忍。故诸佛于入

guāngguānghuāsānmèizhōng xiàn wú liàng fó yǐ shǒu mó dǐng yī yīn
光光华三昧中，现无量佛，以手摩顶，一音

shuō fǎ bǎi qiān qǐ fā ér bù chūdìng zhù dìng wèi lè dìng
说法，百千起发，而不出定，住定，味乐定，

zhuódìng tān dìng yī jié qiān jié zhōngzhù dìng jiàn fó liánhuāzuòshuō
著定，贪定，一劫千劫中住定，见佛莲华坐说

bǎi fǎ mén shì rén gòngyǎngtīng fǎ yī jié zhù dìng shí zhū fó guāng
百法门。是人供养听法，一劫住定，时诸佛光

zhōng mó dǐng fā qǐ dìng pǐn chūxiàng jìn xiàng qù xiàngxiàng gù
中摩顶，发起定品，出相、进相、去向相故，

bú mò bú tuì bú duò bú zhù dǐngsānmèi fǎ shàng lè rěn yǒng jìn
不没不退，不堕不住，顶三昧法上乐忍，永尽

wú yú jí rù yī qiè fó tǔ zhōng xiū xíng wú liànggōng dé pǐn xíng
无余。即入一切佛土中，修行无量功德品，行

xíng jiē guāngmíng rù shànquánfāngbiàn jiàohuà yī qiè zhòngshēng
行皆光明，入善权方便，教化一切众生，
néng shǐ dé jiàn fó tǐ xìngcháng lè wǒ jìng shì rén shēngzhù shì dì zhōng
能使得见佛体性常乐我净。是人生住是地中，
xínghuà fǎ mén jiànjiànshēnmiào kōnghuāguān zhì rù tǐ xìngzhōng
行化法门，渐渐深妙，空华观智，入体性中
dào yī qiè fǎ mén pǐn mǎn zú yóu rú jīn gāng shàng rì yuèdào pǐn
道，一切法门品满足，犹如金刚。上日月道品，
yǐ míng sī yì
已明斯义。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ huì zhào tǐ xìng dì fǎ yǒu shí
“若佛子，菩提萨埵慧照体性地，法有十
zhǒng lì shēng pǐn qǐ yī qiè gōng dé xíng yǐ yī huì fāngbiàn zhī
种力生品，起一切功德行。以一慧方便，知
shàn è èr yè bié xíng chù lì pǐn shànzuò è zuò yè zhì lì pǐn
善恶二业别行，处力品；善作恶作，业智力品；
yī qiè yù qiú yuàn liù dàoshēngshēngguǒ yù lì pǐn liù dàoxìng fēn
一切欲求，愿六道生生果，欲力品；六道性分
bié bù tóng xìng lì pǐn yī qiè shàn è gēn yī yī bù tóng gēn lì pǐn
别不同，性力品；一切善恶根一一不同，根力品；
xié dìngzhèngdìng bú dìng shì míngdìng lì pǐn yī qiè yīn guǒ shèng
邪定正定不定，是名定力品；一切因果，乘
shì yīn shèng shì guǒ zhì guǒchù chéng yīn dào shì dào lì pǐn
是因，乘是果，至果处，乘因道，是道力品；
wǔ yǎn zhī yī qiè fǎ jiàn yī qiè shòushēng gù tiānyǎn lì pǐn bǎi
五眼知一切法，见一切受生故，天眼力品；百
jié shì yī yī zhī sù shì lì pǐn yú yī qiè shēng fán nǎomiè yī qiè
劫事一一知，宿世力品；于一切生烦恼灭，一切
shòu wú míngmiè jiě tuō lì pǐn shì shí lì pǐn zhì zhī zì xiū yīn guǒ
受无明灭，解脱力品。是十力品智。知自修因果，
yì zhī yī qiè zhòngshēng yīn guǒ fēn bié ér shēn xīn kǒu bié yòng yǐ jìng
亦知一切众生因果分别，而身心口别用。以净
guó tǔ wéi è guó tǔ yǐ è guó tǔ wéimiào lè tǔ néngzhuǎnshànzuò
国土为恶国土，以恶国土为妙乐土，能转善作
è zhuǎn è zuòshàn sè wéi fēi sè fēi sè wéi sè yǐ nánwéi
恶，转恶作善，色为非色，非色为色，以男为
nǚ yǐ nǚ wéinán yǐ liù dàowéi fēi liù dào fēi liù dàowéi liù dào
女，以女为男，以六道为非六道，非六道为六道，

nǎi zhì dì shuǐhuǒfēng fēi dì shuǐhuǒfēng shì rén ěr shí yǐ dà fāngbiàn
乃至地水火风非地水火风。是人尔时以大方便
lì cóng yī qiè zhòngshēng ér jiàn bù kě sī yì xià dì suǒ bù néng
力，从一切众生而见不可思议，下地所不能
zhī jué jǔ zú xià zú shì shì rén dà míng zhì jiànjiàn jìn fēn fēn zhì
知觉举足下足事。是人大明智渐渐进，分分智
guāng guāng wú liàng wú liàng bù kě shuō bù kě shuō fǎ ménxiàn zài
光，光无量无量，不可说不可说法门现在
qiánxíng
前行。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ tǐ xìnghuāguāng dì néng yú yī
“若佛子，菩提萨埵体性华光地，能于一
qiè shì jiè zhōng shí shéntōngmíng zhì pǐn yǐ shì yī qiè zhòngshēngzhǒng
切世界中，十神通明智品以示一切众生种
zhǒngbiànhuà yǐ tiānyǎnmíng zhì zhī sān shì guó tǔ zhōngwēi chénděng
种变化。以天眼明智，知三世国土中微尘等
yī qiè sè fēn fēn chéng liù dàozhòngshēngshēn yī yī shēnwēi chén
一切色，分分成六道众生身，一一身微尘
xì sè chéng dà sè fēn fēn zhī yǐ tiān ěr zhì zhī shí fāngsān shì
细色成大色，分分知。以天耳智，知十方三世
liù dàozhòngshēng kǔ lè yīn shēng fēi fēi yīn fēi fēi shēng yī qiè fǎ
六道众生苦乐音声、非非音非非声、一切法
shēng yǐ tiānshēn zhì zhī yī qiè sè sè fēi sè fēi nán fēi nǚ
声。以天身智，知一切色、色非色、非男非女
xíng yú yī niànzhōngbiàn shí fāngsān shì guó tǔ jié liàng dà xiǎoguó tǔ
形、于一念中遍十方三世国土劫量大小国土
zhōngwēi chénshēn yǐ tiān tā xīn zhì zhī sān shì zhòngshēng xīn zhōng
中微尘身。以天他心智，知三世众生心中
suǒ xíng shí fāng liù dàozhōng yī qiè zhòngshēng xīn xīn suǒ niàn kǔ lè
所行、十方六道中一切众生心心所念苦乐
shàn è děng shì yǐ tiānrén zhì zhī shí fāngsān shì guó tǔ zhōng yī qiè
善恶等事。以天人智，知十方三世国土中一切
zhòngshēng sù shì kǔ lè shòumìng yī yī zhī mìng xù bǎi jié yǐ tiān
众生宿世苦乐受命，一一知命续百劫。以天
jiě tuō zhì zhī shí fāngsān shì zhòngshēng jiě tuō duànchú yī qiè fán
解脱智，知十方三世众生解脱，断除一切烦
nǎo ruò duō ruò shǎo cóng yī dì nǎi zhì shí dì miè miè jiē jìn yǐ tiān
恼若多若少，从一地乃至十地灭灭皆尽。以天

dìng xīn zhì zhī shí fāngsān shì guó tǔ zhōngzhòngshēng xīn dìng bú dìng
定心智，知十方三世国土中众生心定、不定、

fēi dìng fēi bú dìng qǐ dìngfāng fǎ yǒu suǒ shè shòusān mèi bǎi sān
非定非不定、起定方法、有所摄受三昧、百三

mèi yǐ tiān jué zhì zhī yī qiè zhòngshēng yǐ chéng fó wèi chéng fó
昧。以天觉智，知一切众生已成佛、未成佛，

nǎi zhì yī qiè liù dào rén xīn xīn yì zhī shí fāng fó xīn zhōng suǒ shuō fǎ
乃至一切六道人心心，亦知十方佛心中所说法。

yǐ tiānniàn zhì zhī bǎi jié qiān jié dà xiǎo jié zhōng yī qiè zhòngshēng
以天念智，知百劫千劫大小劫中，一切众生

shòumìngmìng jiǔ jìn yǐ tiānyuàn zhì zhī yī qiè zhòngshēng xiánshèng
受命命久近。以天愿智，知一切众生、贤圣

shí dì sān shí xīn zhōng yī yī xíngyuàn ruò qiú kǔ lè ruò fǎ fēi
十地、三十心中一一行愿，若求苦乐、若法非

fǎ yī qiè qiú shí yuàn bǎi qiān dà yuàn pǐn jù zú shì rén zhù dì zhōng
法一切求，十愿百千大愿品具足。是人住地中，

shí shéntōngmíngzhōng xiàn wú liàngshēn xīn kǒu bié yòng shuō dì gōng dé
十神通明中，现无量身心口别用，说地功德，

bǎi qiānwàn jié bù kě qióng jìn ér ěr suǒ shì jiā lüè kāi shéntōngmíng
百千万劫不可穷尽。而尔所释迦，略开神通明

pǐn rú guān shí èr yīn yuán pǐn zhōngshuō
品，如观十二因缘品中说。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒmǎn zú tǐ xìng dì rù shì fǎ
“若佛子，菩提萨埵满足体性地，入是法

zhōng shí bā shèngrén zhì pǐn xià dì suǒ bú gòng suǒ wèishēn wú lòu
中，十八圣人智品，下地所不共。所谓身无漏

guò kǒu wú yǔ zuì niàn wú shī niàn lí bā fǎ yī qiè fǎ zhōng
过，口无语罪，念无失念，离八法，一切法中

shě cháng zài sānmèi shì rù dì liù pǐn jù zú fù cóng shì zhì shēng
舍，常在三昧，是入地六品具足。复从是智生

liù zú zhì sān jiè jié xí bì jìng bú shòu gù yù jù zú yī qiè gōng
六足智，三界结习毕竟不受故，欲具足；一切功

dé yī qiè fǎ ménsuǒ qiú mǎn gù jìn xīn zú yī qiè fǎ shì yī qiè
德一切法门所求满故，进心足；一切法事、一切

jié shì yī qiè zhòngshēng shì yǐ yī xīn zhōng yī shí zhī gù niàn
劫事、一切众生事，以一心中一时知故，念

xīn zú shì èr dì xiàng liù dàozhòngshēng yī qiè fǎ gù zhì huì zú
心足；是二谛相，六道众生一切法故，智慧足；

zhī shí fā qù rén nǎi zhì yī qiè fó wú jié wú xí gù jiě tuō zú
知十发趣人，乃至一切佛无结无习故，解脱足；

jiàn yī qiè zhòngshēng zhī tā rén zì wǒ dì[6] zǐ wú lòu wú zhū fán nǎo
见一切众生，知他人自我弟[6]子无漏无诸烦恼

xí gù yǐ zhì zhī tā shēn liù tōng zú shì rén rù liù mǎn zú míng
习故，以智知他身，六通足。是人入六满足明

zhì zhōng biàn qǐ zhì shēn suí liù dàozhòngshēng xīn xíng kǒubiànshuō
智中，便起智身，随六道众生心行，口辩说

wú liàng fǎ mén pǐn shì yī qiè zhòngshēng gù suí yī qiè zhòngshēng xīn
无量法门品，示一切众生故；随一切众生心

xíng cháng rù sānmèi ér shí fāng dà dì dòng xū kōnghuàhuā gù
行，常入三昧，而十方大地动，虚空化华，故

néng lìng zhòngshēng xīn xíng yǐ dà míng jù zú jiànguò qù yī qiè jié
能令众生心行。以大明具足，见过去一切劫

zhōng fó chū shì yì shì shì yī qiè zhòngshēng xīn yǐ wú zhuó zhì
中佛出世，亦是示一切众生心；以无著智，

jiàn xiàn zài shí fāng yī qiè guó tǔ zhōng yī qiè fó yī qiè zhòngshēng xīn
见现在十方一切国土中一切佛一切众生心

xīn suǒ xíng yǐ shéntōngdào zhì jiàn wèi lái zhōng yī qiè jié yī qiè fó
心所行；以神通道智，见未来中一切劫一切佛

chū shì yī qiè zhòngshēngcóng shì fó shòudào tīng fǎ gù zhù shì shí
出世，一切众生从是佛受道听法故。住是十

bā shèngrén zhōng xīn xīn sānmèi guānsān jiè wēichénděng sè shì wǒ
八圣人中，心心三昧，观三界微尘等色是我

gù shēn yī qiè zhòngshēng shì wǒ fù mǔ ér jīn rù shì dì zhōng
故身，一切众生是我父母。而今入是地中，

yī qiè gōng dé yī qiè shénguāng yī qiè fó suǒxíng fǎ nǎi zhì bā
一切功德、一切神光、一切佛所行法，乃至八

dì jiǔ dì zhōng yī qiè fǎ mén pǐn wǒ jiē yǐ rù gù yú yī qiè fó
地九地中一切法门品，我皆已入，故于一切佛

guó tǔ zhōng shì xiànzuò fó chéngdào zhuàn fǎ lún shì rù miè
国土中，示现作佛、成道、转法轮、示入灭

dù zhuǎnhuà tā fāngguò qù lái jīn yī qiè guó tǔ zhōng
度，转化他方过去、来、今一切国土中。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ fó hǒu tǐ xìng dì rù fǎ wángwèi
“若佛子，菩提萨埵佛吼体性地，入法王位

[6] 永樂北藏本：弟；龍藏本：第；校勘：弟

sānmèi qí zhì rú fó fó hǒusānmèi gù shí pǐn dà míngkōngmén
三昧，其智如佛，佛吼三昧故，十品大明空门

chángxiàn zài qián huāguāng yīn rù xīn sānmèi qí kōng huì zhě wèi
常现在前，华光音入心三昧，其空慧者，谓

nèi kōng huì mén wàikōng huì mén yǒu wéikōng huì mén wú wéikōng
内空慧门、外空慧门、有为空慧门、无为空

huì mén xìngkōng huì mén wú shǐ kōng huì mén dì yī yì kōng huì mén
慧门、性空慧门、无始空慧门、第一义空慧门、

kōngkōng huì mén kōngkōng fù kōng huì mén kōngkōng fù kōngkōng huì
空空慧门、空空复空慧门、空空复空空慧

mén rú shì shí kōngmén xià dì gè suǒ bù zhī xū kōngpíngděng dì
门。如是十空门，下地各所不知，虚空平等地

bù kě shuō bù kě shuōshéntōngdào zhì yǐ yī niàn zhì zhī yī qiè fǎ
不可说不可说神通道智。以一念智，知一切法

fēn fēn bié yì ér rù wú liàng fó guó tǔ zhōng yī yī fó qián zī shòu
分分别异，而入无量佛国土中，一一佛前咨受

fǎ zhuǎn fǎ dù yǔ yī qiè zhòngshēng ér yǐ fǎ yào shī yī qiè zhòng
法，转法度与一切众生，而以法药施一切众

shēng wéi dà fǎ shī wéi dà dǎo shī pò huài sì mó fǎ shēn jù
生，为大法师，为大导师，破坏四魔，法身具

zú huàhuà rù fó jiè shì zhū fó shù shì zhū jiǔ dì shí dì shùzhōng
足，化化入佛界。是诸佛数，是诸九地十地数中

zhǎngyǎng fǎ shēn bǎi qiān tuó luó ní mén bǎi qiānsānmèimén bǎi
长养法身，百千陀罗尼门、百千三昧门、百

qiān jīn gāngmén bǎi qiānshéntōngmén bǎi qiān jiě tuōmén rú shì
千金刚门、百千神通门、百千解脱门，如是

bǎi qiān xū kōngpíngděngménzhōng ér dà zì zài yī niàn yī shí xíng
百千虚空平等门中而大自在，一念一时行。

jié shuō fēi jié fēi jié shuō jié fēi dàoshuōdào dàoshuō fēi dào
劫说非劫，非劫说劫；非道说道，道说非道；

fēi liù dàozhòngshēngshuō liù dàozhòngshēng liù dàozhòngshēngshuō fēi
非六道众生说六道众生，六道众生说非

liù dàozhòngshēng fēi fó shuō fó fó shuō fēi fó ér rù chūzhū
六道众生；非佛说佛，佛说非佛，而入出诸

fó tǐ xìngsānmèizhōng fǎnzhào shùnzhào nì zhào qiánzhào
佛体性三昧中，反照，顺照，逆照，前照，

hòuzhào yīnzhào guǒzhào kōngzhào yǒuzhào dì yī zhōngdào
后照，因照，果照，空照，有照，第一中道

yì dì zhào shì zhì wéi bā dì suǒzhèng xià dì suǒ bù jí bú dòng
义谛照。是智唯八地所证，下地所不及，不动

bú dào bù chū bú rù bù shēng bú miè shì dì fǎ mén pǐn wú
不到，不出不入，不生不灭。是地法门品，无

liàng wú liàng bù kě shuō bù kě shuō jīn yǐ lüè kāi dì zhōng bǎi qiān fēn
量无量不可说不可说，今以略开地中百千分

yī máo tóu xǔ shì luó hàn pǐn zhōng yǐ míng
一毛头许事，罗汉品中已明。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ fó huāyán tǐ xìng dì yǐ fó wēi
“若佛子，菩提萨埵佛华严体性地，以佛威

yí rú lái sānmèi zì zàiwángwángdìng chū rù wú shí yú shí fāng
仪，如来三昧自在王王定，出入无时。于十方

sānqiān shì jiè bǎi yì rì yuè bǎi yì sì tiān xià yī shí chéng fó zhuàn
三千世界百亿日月、百亿四天下一时成佛，转

fǎ lún nǎi zhì miè dù yī qiè fó shì yǐ yī xīn zhōng yī shí shì xiàn
法轮，乃至灭度，一切佛事以一心中一时示现

yī qiè zhòngshēng yī qiè sè shēn bā shí zhǒnghǎo sān shí èr xiàng
一切众生。一切色身八十种好、三十二相，

zì zài lè xū kōngtóng wú liàng dà bēi guāngmíngxiànghǎozhuāngyán
自在乐，虚空同。无量大悲光明相好庄严，

fēi tiān fēi rén fēi liù dào yī qiè fǎ wài ér chángxíng liù dào xiàn
非天非人非六道，一切法外，而常行六道，现

wú liàngshēn wú liàngkǒu wú liàng yì shuō wú liàng fǎ mén ér néng
无量身、无量口、无量意，说无量法门，而能

zhuǎn mó jiè rù fó jiè fó jiè rù mó jiè fù zhuǎn yī qiè jiàn rù fó
转魔界入佛界、佛界入魔界，复转一切见入佛

jiàn fó jiàn rù yī qiè jiàn fó xìng rù zhòngshēngxìng zhòngshēngxìng
见、佛见入一切见，佛性入众生性、众生性

rù fó xìng qí dì guāng guāngguāngzhào huì huì zhào míngyàn
入佛性。其地光，光光照，慧慧照，明焰

míngyàn wú wèi wú liàng shí lì shí bā bú gòng fǎ jiě tuō
明焰。无畏、无量、十力、十八不共法、解脱、

niè pán wú wéi yī dàoqīngjìng ér yǐ yī qiè zhòngshēngzuò fù mǔ
涅槃，无为一道清净。而以一切众生作父母

xiōng dì wèi qí shuō fǎ jìn yī qiè jié dé dàoguǒ yòuxiàn yī qiè
兄弟，为其说法，尽一切劫得道果。又现一切

guó tǔ wèi yī qiè zhòngshēng xiāng shì rú fù rú mǔ tiān mó wàidào
国土，为一切众生，相视如父如母；天魔外道，

xiāng shì rú fù rú mǔ zhù shì dì zhōng cóngshēng sǐ jì qǐ zhì
相视如父如母。住是地中，从生死际起，至

jīn gāng jì yǐ yī niàn xīn zhōngxiàn rú shì shì ér néngzhuǎn rù wú
金刚际，以一念心中现如是事，而能转入无

liàngzhòngshēng jiè rú shì wú liàng lüè shuō rú hǎi yī dī
量众生界，如是无量，略说如海一滴。

ruò fó zǐ pú tí sà duǒ rù fó jiè tǐ xìng dì qí dà huì
“若佛子，菩提萨埵入佛界体性地，其大慧

kōngkōng fù kōngkōng fù kōng rú xū kōngxìngpíngděng zhì yǒu rú lái
空空复空空复空，如虚空性平等智，有如来

xìng shí gōng dé pǐn jù zú kōngtóng yī xiàng tǐ xìng wú wéi shén xū
性十功德品具足。空同一相，体性无为，神虚

tǐ yī fǎ tóng fǎ xìng gù míng rú lái yìngshùn sì dì èr dì
体一，法同法性，故名如来。应顺四谛二谛，

jìn shēng sǐ lún jì fǎ yǎng fǎ shēn wú èr shì míngyīnggòng biàn
尽生死轮际，法养法身无二，是名应供。遍

fù yī qiè shì jiè zhōng yī qiè shì zhèng zhì shèng jiě tuō zhì zhī yī
覆一切世界中一切事，正智、圣解脱智知一

qiè fǎ yǒu wú yī qiè zhòngshēnggēn gù shì zhèngbiàn zhī míngmíng
切法有无、一切众生根故，是正遍知。明明

xiū xíng fó guǒ shí zú gù shì míngxíng zú shàn shì sān shì fó fǎ
修行，佛果时足故，是明行足。善逝三世佛法，

fǎ tóngxiān fó fǎ fó qù shí shànshàn lái shí shànshàn shì míngshàn
法同先佛法佛，去时善善，来时善善，是名善

shàn shì rén xíng shì shàng dé rù shì jiānzhōngjiàohuàzhòngshēng shǐ
善。是人行是上德，入世间中教化众生，使

zhòngshēng jiě tuō yī qiè jié fù gù míng shì jiān jiě tuō shì rén yī qiè
众生解脱一切结缚故，名世间解脱。是人一切

fǎ shàng rù fó wēishén yí xíng rú fó dà shì xíngchù wéi shì
法上，入佛威神，仪形如佛，大士行处，为世

jiān jiě tuō míng wú shàng shì tiáoshùn yī qiè zhòngshēng míngwéi
间解脱，名无上士[7]。调顺一切众生，名为

zhàng fū yú tiānrén zhōngjiàohuà yī qiè zhòngshēng zī shòu fǎ yán gù
丈夫。于天人中教化，一切众生咨受法言故，

shì tiānrén shī miàoběn wú èr fó xìngxuán jué chángcháng dà mǎn
是天人师。妙本无二，佛性玄觉常常大满，

[7] 永樂北藏本：脫；龍藏本：脫；麗本：脫，名無上士；校勘：脫，名無上士

yī qiè zhòng shēng lǐ bài gù zūn jìng gù shì fó shì zūn yī qiè shì
一切 众 生 礼拜故、尊敬故，是佛世尊。一切世

rén zī shòu fèng jiào gù shì fó dì shì dì zhōng yī qiè shèng rén zhī suǒ
人咨受奉教，故是佛地。是地 中 一切 圣 人之所

rù chù gù míng fó jiè dì ěr shí zuò bǎo lián huā shàng yī qiè
入处，故名佛界地。尔时，坐宝莲华 上，一切

yǔ shòu jì huān xǐ fǎ shēn shǒu mó qí dǐng tóng jiàn tóng xué pú sà
与授记欢喜。法身手摩其顶，同见同学菩萨，

yì kǒu tóng yīn zàn tàn wú èr yòu yǒu bǎi qiān yì shì jiè zhōng yī qiè
异口同音，赞叹无二。又有百千亿世界 中 一切

fó yī qiè pú sà yī shí yún jí qǐng zhuàn bù kě shuō fǎ lún xū
佛、一切菩萨一时云集，请 转 不可说法轮，虚

kōng zàng huà dǎo fǎ mén shì dì yǒu bù kě shuō qí miào fǎ mén pǐn
空藏化导法门。是地有不可说奇妙法门品，

qí miào sān míng sān mèi mén tuó luó ní mén fēi xià dì fán fū xīn shí
奇妙三明三昧门、陀罗尼门，非下地凡夫心识

suǒ zhī wéi fó fó wú liàng shēn kǒu xīn yì kě jìn qí yuán rú guāng yīn
所知，唯佛佛无量身口心意可尽其源。如光音

tiān pǐn zhōng shuō shí wú wèi yǔ fó dào tóng
天品中，说十无畏，与佛道同。”

佛说梵网经卷上

fó shuō fàn wǎng jīng juàn xià

佛说梵网经卷下

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí yì

姚秦三藏法师鸠摩罗什译

pú sà xīn dì pǐn zhī xià

菩萨心地品之下

ěr shí lú shè nà fó wèi cǐ dà zhòng lüè kāi bǎi qiānhéng hé

尔时，卢舍那佛为此大众，略开百千恒河

shā bù kě shuō fǎ ménzhōng xīn dì rú máo tóu xǔ shì guò qù yī qiè

沙不可说法门中心地如毛头许。是过去一切

fó yǐ shuō wèi lái fó dāngshuō xiàn zài fó jīn shuō sān shì pú sà

佛已说，未来佛当说，现在佛今说。三世菩萨

yǐ xué dāngxué jīn xué wǒ yǐ bǎi jié xiū xíng shì xīn dì hào

已学，当学，今学。“我已百劫修行是心地，号

wú wéi lú shè nà rǔ zhū fó zǐ zhuǎn wǒ suǒ shuō yǔ yī qiè zhòng

吾为卢舍那。汝诸佛子转我所说，与一切众

shēng kāi xīn dì dào

生开心地道。”

shí liánhuā tái zàng shì jiè hè hè tiānguāng shī zǐ zuòshàng lú

时，莲华台藏世界，赫赫天光师子座上卢

shè nà fó fàngguāng guānggàoqiānhuāshàng fó chí wǒ xīn dì fǎ

舍那佛放光，光告千华上佛：“持我心地法

mén pǐn ér qù fù zhuǎnwéiqiān bǎi yì shì jiā yī qiè zhòngshēng

门品而去，复转为千百亿释迦、一切众生，

cì dì shuō wǒ shàng xīn dì fǎ mén pǐn rǔ děngshòu chí dú sòng yī

次第说我上心地法门品。汝等受持读诵，一

xīn ér xíng

心而行。”

ěr shí qiānhuāshàng fó qiān bǎi yì shì jiā cónglián huāzàng shì

尔时，千华上佛、千百亿释迦从莲华藏世

jiè hè hè shī zǐ zuò qǐ gè gè cí tuì jǔ shēnfàng bù kě sī yì

界赫赫师子座起，各各辞退，举身放不可思议

guāng guāngguāng jiē huà wú liàng fó yī shí yǐ wú liàngqīng huáng
光，光 光 皆化无量佛，一时以无量青、黄、
chì bái huā gòngyǎng lú shè nà fó shòu chí shàng suǒ shuō xīn dì
赤、白华，供养卢舍那佛，受持上所说心地
fǎ mén pǐn jìng gè gè cóng cǐ lián huāzàng shì jiè ér mò mò yǐ
法门品竟。各各从此莲华藏世界而没，没已，
rù tǐ xìng xū kōnghuāguāngsān mèi huánběnyuán shì jiè yán fú tí pú
入体性虚空华光三昧，还本源世界阎浮提菩
tí shù xià cóng tǐ xìng xū kōnghuāguāngsān mèichū chū yǐ fāngzuò
提树下，从体性虚空华光三昧出。出已，方坐
jīn gāngqiānguāngwángzuò jí miàoguāngtáng shuō shí shì jiè fǎ mén
金刚千光王座及妙光堂，说十世界法门
hǎi fù cóngzuò qǐ zhì dì shì gōngshuō shí zhù fù cóngzuò qǐ
海。复从座起，至帝释宫说十住。复从座起，
zhì yàntiānzhōngshuō shí xíng fù cóngzuò qǐ zhì dì sì tiānzhōngshuō
至焰天中说十行。复从座起，至第四天中说
shí huí xiàng fù cóngzuò qǐ zhì huà lè tiānshuō shí chándìng fù cóng
十回向。复从座起，至化乐天说十禅定。复从
zuò qǐ zhì tā huàtiānshuō shí dì fù zhì yī chánzhōng shuō shí jīn
座起，至他化天说十地。复至一禅中，说十金
gāng fù zhì èr chánzhōng shuō shí rěn fù zhì sān chánzhōng shuō
刚。复至二禅中，说十忍。复至三禅中，说
shí yuàn fù zhì sì chánzhōng mó xī shǒu luó tiānwánggōng shuō wǒ běn
十愿。复至四禅中摩醯首罗天王宫，说我本
yuánliánhuāzàng shì jiè lú shè nà fó suǒshuō xīn dì fǎ mén pǐn qí yú
源莲华藏世界卢舍那佛所说心地法门品。其余
qiān bǎi yì shì jiā yì fù rú shì wú èr wú bié rú xián jié pǐn zhōng
千百亿释迦，亦复如是，无二无别，如贤劫品中
shuō
说。

ěr shí shì jiā móu ní fó cóng chūxiànlián huāzàng shì jiè dōng
尔时，释迦牟尼佛从初现莲华藏世界东
fāng lái rù tiāngōngzhōng shuō mó shòuhuà jīng yǐ xià shēngnányán fú
方来入天宫中，说魔受化经已，下生南阎浮
tí jiā yí luó guó mǔ míng mó yē fù zì bái jìng wú míng xī dá
提迦夷罗国。“母名摩耶，父字白净，吾名悉达。
qī suì chū jiā sān shí chéngdào hào wú wéi shì jiā móu ní fó yú
七岁出家，三十成道，号吾为释迦牟尼佛。于

jì miè dào chǎng zuò jīn gāng huā guāng wáng zuò nǎi zhì mó xī shǒu luó
寂灭道 场，坐金刚华 光 王 座，乃至摩醯首罗
tiān wáng gōng qí zhōng cì dì shí zhù chù suǒ shuō shí fó guān zhū
天 王 宫，其 中 次第十住处所说。”时，佛观诸
dà fàn tiān wáng wǎng luó chuáng yīn wèi shuō wú liàng shì jiè yóu rú wǎng
大梵天 王 网 罗 幢 ，因为说无量世界犹如 网
kǒng yī yī shì jiè gè gè bù tóng bié yì wú liàng fó jiào mén yì
孔，一一世界各各不同，别异无量，佛教门亦
fù rú shì wú jīn lái cǐ shì jiè bā qiān fǎn wèi cǐ suō pó shì jiè
复如是。“吾今来此世界八千返，为此娑婆世界，
zuò jīn gāng huā guāng wáng zuò nǎi zhì mó xī shǒu luó tiān wáng gōng wèi
坐金刚华 光 王 座，乃至摩醯首罗天 王 宫，为
shì zhōng yī qiè dà zhòng lüè kāi xīn dì fǎ mén jìng fù cóng tiān wáng
是 中 一切大 众 ，略开心地法门竟，复从天 王
gōng xià zhì yán fú tí pú tí shù xià wèi cǐ dì shàng yī qiè zhòng shēng
宫 下至阎浮提菩提树下，为此地 上 一切 众 生 、
fán fū chī àn zhī rén shuō wǒ běn lú shè nà fó xīn dì zhōng chū fā
凡夫痴暗之人，说我本卢舍那佛心地 中 ，初发
xīn zhōng cháng suǒ sòng yī jiè guāng míng jīn gāng bǎo jiè shì
心 中 ， 常 所诵一戒—— 光 明金刚宝戒。是
yī qiè fó běn yuán yī qiè pú sà běn yuán fó xìng zhǒng zǐ yī qiè
一切佛本 源，一切菩萨本 源，佛性 种 子。一切
zhòng shēng jiē yǒu fó xìng yī qiè yì shí sè xīn shì qíng shì xīn
众 生，皆有佛性。一切意识色心，是情是心，
jiē rù fó xìng jiè zhōng dāng dāng cháng yǒu yīn gù dāng dāng cháng zhù
皆入佛性戒 中 。当 当 常 有因故，当 当 常 住
fǎ shēn rú shì shí bō luó tí mù chā chū yú shì jiè shì fǎ jiè shì
法身。如是十波罗提木叉出于世界，是法戒，是
sān shì yī qiè zhòng shēng dǐng dài shòu chí wú jīn dāng wèi cǐ dà zhòng
三世一切 众 生 顶戴受持。吾今 当 为此大 众 ，
chóng shuō shí wú jìn zàng jiè pǐn shì yī qiè zhòng shēng jiè běn yuán zì
重 说十无尽藏戒品。是一切 众 生 戒，本 源 自
xìng qīng jìng
性清净。

wǒ jīn lú shè nà fāng zuò lián huā tái
我 今 卢 舍 那 方 坐 莲 华 台
zhōu zā qiān huā shàng fù xiàn qiān shì jiā
周 匝千 华 上 复 现 千 释 迦

yī huā bǎi yì guó
一 华 百 亿 国

yī guó yī shì jiā
一 国 一 释 迦

gè zuò pú tí shù
各 坐 菩 提 树

yī shí chéng fó dào
一 时 成 佛 道

rú shì qiān bǎi yì
如 是 千 百 亿

lú shè nà běn shēn
卢 舍 那 本 身

qiān bǎi yì shì jiā
千 百 亿 释 迦

gè jiē wēi chén zhòng
各 接 微 尘 众

jù lái zhì wǒ suǒ
俱 来 至 我 所

tīng wǒ sòng fó jiè
听 我 诵 佛 戒

gān lù mén jí kāi
甘 露 门 即 开

shì shí qiān bǎi yì
是 时 千 百 亿

huán zhì běn dào chǎng
还 至 本 道 场

gè zuò pú tí shù
各 坐 菩 提 树

sòng wǒ běn shī jiè
诵 我 本 师 戒

shí zhòng sì shí bā
十 重 四 十 八

jiè rú míng rì yuè
戒 如 明 日 月

yì rú yīng luò zhū
亦 如 璎 珞 珠

wēi chén pú sà zhòng
微 尘 菩 萨 众

yóu shì chéng zhèng jué
由 是 成 正 觉

shì lú shè nà sòng
是 卢 舍 那 诵

wǒ yì rú shì sòng
我 亦 如 是 诵

rǔ xīn xué pú sà
汝 新 学 菩 萨

dǐng dài shòu chí jiè
顶 戴 受 持 戒

shòu chí shì jiè yǐ
受 持 是 戒 已

zhuǎnshòu zhū zhòngshēng
转 授 诸 众 生

dì tīng wǒ zhèng sòng
谛 听 我 正 诵

fó fǎ zhōng jiè zàng
佛 法 中 戒 藏

bō luó tí mù chā
波 罗 提 木 叉

dà zhòng xīn dì xìn
大 众 心 谛 信

rǔ shì dāng chéng fó
汝 是 当 成 佛

wǒ shì yǐ chéng fó
我 是 已 成 佛

cháng zuò rú shì xìn
常 作 如 是 信

jiè pǐn yǐ jù zú
戒 品 已 具 足

yī qiè yǒu xīn zhě
一 切 有 心 者

jiē yīng shè fó jiè
皆 应 摄 佛 戒

zhòngshēngshòu fó jiè
众 生 受 佛 戒

jí rù zhū fó wèi
即 入 诸 佛 位

wèi tóng dà jué yǐ zhēn shì zhū fó zǐ
位同大觉已 真是诸佛子

dà zhòng jiē gōng jìng zhì xīn tīng wǒ sòng
大众皆恭敬 至心听我诵

ěr shí shì jiā móu ní fó chūzuò pú tí shù xià chéng wú shàng
尔时，释迦牟尼佛初坐菩提树下，成无上

jué chū jié pú sà bō luó tí mù chā xiàoshùn fù mǔ shī sēng sān
觉，初结菩萨波罗提木叉，孝顺父母、师僧、三

bǎo xiàoshùn zhì dào zhī fǎ xiàomíngwéi jiè yì míng zhì zhǐ
宝。孝顺，至道之法。孝名为戒，亦名制止。

fó jí kǒufàng wú liàngguāngmíng shì shí bǎiwàn yì dà zhòng zhū
佛即口放无量光明。是时，百万亿大众、诸

pú sà shí bā fàntiān liù yù tiān zǐ shí liù dà guówáng hé zhǎng
菩萨、十八梵天、六欲天子、十六大国王合掌

zhì xīn tīng fó sòng yī qiè zhū fó dà shèng jiè
至心，听佛诵一切诸佛大乘戒。

fó gàozhū pú sà yán wǒ jīn bànyuèbànyuè zì sòngzhū fó fǎ
佛告诸菩萨言：“我今半月半月自诵诸佛法

jiè rǔ děng yī qiè fā xīn pú sà yì sòng nǎi zhì shí fā qù shí
戒，汝等一切发心菩萨亦诵，乃至十发趣、十

zhǎngyǎng shí jīn gāng shí dì zhū pú sà yì sòng shì gù jiè guāng
长养、十金刚、十地诸菩萨亦诵。是故戒光

cóngkǒuchū yǒuyuán fēi wú yīn gù guāng guāng fēi qīnghuáng chì bái
从口出，有缘非无因故光。光非青黄赤白

hēi fēi sè fēi xīn fēi yǒu fēi wú fēi yīn guǒ fǎ shì zhū fó zhī
黑，非色非心，非有非无，非因果法。是诸佛之

běnyuán xíng pú sà dào zhī gēnběn shì dà zhòngzhū fó zǐ zhī gēnběn
本源，行菩萨道之根本，是大众诸佛子之根本。

shì gù dà zhòngzhū fó zǐ yīngshòu chí yīng dú sòng yīngshànxué
是故大众诸佛子，应受持，应读诵，应善学。

fó zǐ dì tīng ruòshòu fó jiè zhě guówáng wáng zǐ bǎiguān zǎi
佛子谛听！若受佛戒者，国王、王子、百官宰

xiàng bǐ qiū bǐ qiū ní shí bā fàntiān liù yù tiān zǐ shù mín
相、比丘、比丘尼、十八梵天、六欲天子、庶民、

huángmén yín nán yín nǚ nú bì bā bù guǐ shén jīn gāngshén
黄门、淫男、淫女、奴婢、八部鬼神、金刚神、

chùshēng nǎi zhì biànhuàrén dàn jiě fǎ shī yǔ jìn shòu dé jiè
畜生，乃至变化人，但解法师语，尽受得戒，

jiē míng dì yī qīng jìng zhě
皆名第一清净者。”

fó gào zhū fó zǐ yán yǒu shí zhòng bō luó tí mù chā ruò shòu
佛告诸佛子言：“有十重波罗提木叉，若受

pú sà jiè bú sòng cǐ jiè zhě fēi pú sà fēi fó zhǒng zǐ wǒ yì
菩萨戒不诵此戒者，非菩萨，非佛种子。我亦

rú shì sòng yī qiè pú sà yǐ xué yī qiè pú sà dāng xué yī qiè pú
如是诵。一切菩萨已学，一切菩萨当学，一切菩

sà jīn xué wǒ yǐ lüè shuō pú sà bō luó tí mù chā xiàng mào yīng dāng
萨今学。我已略说菩萨波罗提木叉相貌，应当

xué jìng xīn fèng chí
学，敬心奉持。”

fó yán fó zǐ ruò zì shā jiào rén shā fāng biàn shā
佛言：“佛子，若自杀，教人杀，方便杀，

zàn tàn shā jiàn zuò suí xǐ nǎi zhì zhòu shā shā yīn shā yuán shā
赞叹杀，见作随喜，乃至咒杀；杀因，杀缘，杀

fǎ shā yè nǎi zhì yī qiè yǒu mìng zhě bù dé gù shā shì pú sà
法，杀业；乃至一切有命者，不得故杀。是菩萨

yīng qǐ cháng zhù cí bēi xīn xiào shùn xīn fāng biàn jiù hù yī qiè zhòng
应起常住慈悲心、孝顺心，方便救护一切众

shēng ér fǎn zì xīn kuài yì shā shēng zhě shì pú sà bō luó yí zuì
生。而反恣心快意杀生者，是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì dào jiào rén dào fāng biàn dào zhòu dào
“若佛子，自盗，教人盗，方便盗，咒盗；

dào yīn dào yuán dào fǎ dào yè nǎi zhì guǐ shén yǒu zhǔ wù
盗因，盗缘，盗法，盗业；乃至鬼神有主物、

jié zéi wù yī qiè cái wù yī zhēn yī cǎo bù dé gù dào ér pú
劫贼物、一切财物，一针一草，不得故盗。而菩

sà yīng shēng fó xìng xiào shùn xīn cí bēi xīn cháng zhù yī qiè rén shēng
萨应生佛性孝顺心、慈悲心，常助一切人生

fú shēng lè ér fǎn gèng dào rén cái wù zhě shì pú sà bō luó yí zuì
福生乐。而反更盗人财物者，是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì yín jiào rén yín nǎi zhì yī qiè nǚ rén
“若佛子，自淫，教人淫；乃至一切女人，

bù dé gù yín yín yīn yín yuán yín fǎ yín yè nǎi zhì chù shēng
不得故淫；淫因、淫缘，淫法，淫业；乃至畜生

nǚ zhū tiān guǐ shén nǚ jí fēi dào xíng yín ér pú sà yīng shēng xiào shùn
女、诸天鬼神女及非道行淫。而菩萨应生孝顺

xīn jiù dù yī qiè zhòngshēng jìng fǎ yǔ rén ér fǎngèng qǐ yī qiè
心，救度一切众生，净法与人。而反更起一切
rén yín bù zé chùshēng nǎi zhì mǔ nǚ zǐ mèi liù qīn xíng yín
人淫，不择畜生，乃至母女、姊妹、六亲行淫，
wú cí bēi xīn zhě shì pú sà bō luó yí zuì
无慈悲心者，是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì wàng yǔ jiào rén wàng yǔ fāngbiànwàng
“若佛子，自妄语，教人妄语，方便妄
yǔ wàng yǔ yīn wàng yǔ yuán wàng yǔ fǎ wàng yǔ yè nǎi
语；妄语因，妄语缘，妄语法，妄语业；乃
zhì bú jiànyánjiàn jiànyán bú jiàn shēn xīn wàng yǔ ér pú sà cháng
至不见言见，见言不见，身心妄语。而菩萨常
shēngzhèng yǔ yì shēng yī qiè zhòngshēngzhèng yǔ zhèngjiàn ér fǎn
生正语，亦生一切众生正语正见。而反
gèng qǐ yī qiè zhòngshēng xié yǔ xié jiàn xié yè zhě shì pú sà bō luó
更起一切众生邪语邪见邪业者，是菩萨波罗
yí zuì
夷罪。

ruò fó zǐ zì gū jiǔ jiào rén gū jiǔ gū jiǔ yīn gū
“若佛子，自酤酒，教人酤酒；酤酒因，酤
jiǔ yuán gū jiǔ fǎ gū jiǔ yè yī qiè jiǔ bù dé gū shì jiǔ qǐ
酒缘，酤酒法，酤酒业；一切酒不得酤，是酒起
zuì yīn yuán ér pú sà yīngshēng yī qiè zhòngshēngmíng dá zhī huì ér
罪因缘。而菩萨应生一切众生明达之慧，而
fǎn gèngshēng yī qiè zhòngshēngdiāndǎo zhī xīn zhě shì pú sà bō luó
反更生一切众生颠倒之心者，是菩萨波罗
yí zuì
夷罪。

ruò fó zǐ kǒu zì shuōchū jiā zài jiā pú sà bǐ qiū bǐ qiū
“若佛子，口自说出家在家菩萨、比丘比丘
ní zuì guò jiào rén shuō zuì guò zuì guò yīn zuì guòyuán zuì guò fǎ
尼罪过，教人说罪过；罪过因，罪过缘，罪过法，
zuì guò yè ér pú sà wénwàidào è rén jí èr shèng è rénshuō fó fǎ
罪过业。而菩萨闻外道恶人及二乘恶人说佛法
zhōng fēi fǎ fēi lǜ chángshēng cí xīn jiàohuà shì è rén bèi lìng
中非法非律，常生慈心，教化是恶人辈，令

shēng dà shèngshàn xìn ér pú sà fǎngèng zì shuō fó fǎ zhōng zuì guò
生[8]大乘善信。而菩萨反更自说佛法中罪过
zhě shì pú sà bō luó yí zuì
者，是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ kǒu zì zàn huǐ tā yì jiào rén zì zàn huǐ tā
“若佛子，口自赞毁他，亦教人自赞毁他；
huǐ tā yīn huǐ tā yuán huǐ tā fǎ huǐ tā yè ér pú sà yīng dài
毁他因，毁他缘，毁他法，毁他业。而菩萨应代
yī qiè zhòngshēngshòu jiā huǐ rǔ è shì zì xiàng jǐ hǎo shì yǔ tā
一切众生受加毁辱，恶事自向己，好事与他
rén ruò zì yáng jǐ dé yǐn tā rén hǎo shì lìng tā rén shòu huǐ zhě
人。若自扬己德，隐他人好事，令他人受毁者，
shì pú sà bō luó yí zuì
是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì qiān jiào rén qiān qiān yīn qiānyuán
“若佛子，自悭，教人悭；悭因，悭缘，
qiān fǎ qiān yè ér pú sà jiàn yī qiè pín qióng rén lái qǐ zhě suí
悭法，悭业。而菩萨见一切贫穷人来乞者，随
qián rén suǒ xū yī qiè jǐ yǔ ér pú sà yǐ è xīn chēn xīn nǎi
前人所须，一切给与。而菩萨以恶心、瞋心，乃
zhì bù shī yī qián yī zhēn yī cǎo yǒu qiú fǎ zhě bú wèishuō
至不施一钱、一针、一草；有求法者，不为说
yī jù yī jì yī wēichén xǔ fǎ ér fǎngèngmà rǔ zhě shì
一句、一偈、一微尘许法，而反更骂辱者，是
pú sà bō luó yí zuì
菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì chēn jiào rén chēn chēn yīn chēnyuán
“若佛子，自瞋，教人瞋；瞋因，瞋缘，
chēn fǎ chēn yè ér pú sà yīngshēng yī qiè zhòngshēngzhōngshàngēn
瞋法，瞋业。而菩萨应生一切众生中善根
wú zhēng zhī shì chángshēng cí bēi xīn ér fǎngèng yú yī qiè zhòng
无诤之事，常生慈悲心。而反更于一切众
shēngzhōng nǎi zhì yú fēi zhòngshēngzhōng yǐ è kǒu mà rǔ jiā
生中，乃至于非众生中，以恶口骂辱，加
yǐ shǒu dǎ jí yǐ dāozhàng yì yóu bù xī qián rén qiú huǐ shàn
以手打，及以刀杖，意犹不息；前人求悔，善

[8] 永樂北藏本：生；龍藏本：主；校勘：生

yánchàn xiè yóuchēn bù jiě zhě shì pú sà bō luó yí zuì
言忏谢，犹瞋不解者，是菩萨波罗夷罪。

ruò fó zǐ zì bàngsānbǎo jiào rén bàngsānbǎo bàng yīn
“若佛子，自谤三宝，教人谤三宝；谤因，

bàngyuán bàng fǎ bàng yè ér pú sà jiànwàidào jí yǐ è rén yī
谤缘，谤法，谤业。而菩萨见外道及以恶人一

yánbàng fó yīn shēng rú sān bǎi máo cì xīn kuàngkǒu zì bàng bù
言谤佛音声，如三百矛刺心，况口自谤，不

shēng xìn xīn xiàoshùn xīn ér fǎngèngzhù è rén xié jiàn rén bàngzhě
生信心、孝顺心？而反更助恶人邪见人谤者，

shì pú sà bō luó yí zuì
是菩萨波罗夷罪。

shànxué zhū rén zhě shì pú sà shí bō luó tí mù chā yīng
“善学诸仁者，是菩萨十波罗提木叉，应

dāngxué yú zhōng bù yīng yī yī fàn rú wēichén xǔ hé kuàng jù zú
当学。于中不应一一犯如微尘许，何况具足

fàn shí jiè ruò yǒu fàn zhě bù dé xiànshēn fā pú tí xīn yì shī guó
犯十戒？若有犯者，不得现身发菩提心，亦失国

wángwèi zhuàn lún wángwèi yì shī bǐ qiū bǐ qiū ní wèi yì shī
王位、转轮王位，亦失比丘、比丘尼位，亦失

shí fā qù shí zhǎngyǎng shí jīn gāng shí dì fó xìngchángzhù
十发趣、十长养、十金刚、十地，佛性常住

miàoguǒ yī qiè jiē shī duòsān è dàozhōng èr jié sān jié bù wén fù
妙果一切皆失，堕三恶道中，二劫三劫不闻父

mǔ sānbǎomíng zì yǐ shì bù yīng yī yī fàn rǔ děng yī qiè zhū
母、三宝名字，以是不应一一犯。汝等一切诸

pú sà jīn xué dāngxué yǐ xué rú shì shí jiè yīngdāngxué
菩萨今学，当学，已学。如是十戒，应当学，

jìng xīn fèng chí bā wànwēi yí pǐn dāngguǎngmíng
敬心奉持，八万威仪品当广明。”

fó gàozhū pú sà yán yǐ shuō shí bō luó tí mù chā jìng sì
佛告诸菩萨言：“已说十波罗提木叉竟，四

shí bā qīng jīn dāngshuō
十八轻今当说。

ruò fó zǐ yù shòuguówángwèi shí shòuzhuàn lún wángwèi
“若佛子，欲受国王位时，受转轮王位

shí bǎiguānshòuwèi shí yīngxiānshòu pú sà jiè yī qiè guǐ shén jiù
时，百官受位时，应先受菩萨戒，一切鬼神救

hù wángshēn bǎi guān zhī shēn zhū fó huān xǐ jì dé jiè yǐ
护王身、百官之身，诸佛欢喜。既得戒已，

shēngxiàoshùn xīn gōngjìng xīn jiànshàngzuò hé shàng ē shé lí
生孝顺心、恭敬心，见上座、和尚、阿阇梨、

dà dé tóngxué tóngjiàn tóngxíngzhě yīng qǐ chéngyíng lǐ bài
大德、同学、同见、同行者，应起承迎、礼拜、

wènxùn ér pú sà fǎnshēngjiāo xīn màn xīn chī xīn chēn xīn
问讯。而菩萨反生憍心、慢心、痴心、瞋心，

bù qǐ chéngyíng lǐ bài yī yī bù rú fǎ gòngyǎng yǐ zì màishēn
不起承迎、礼拜，一一不如法供养，以自卖身、

guó chéng nán nǚ qī bǎo bǎi wù ér gōng jǐ zhī ruò bù ěr zhě
国城、男女、七宝、百物而供给之，若不尔者，

fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ gù yǐn jiǔ ér shēng jiǔ guò shī wú liàng ruò
“若佛子，故饮酒，而生酒过失无量。若

zì shēnshǒuguò jiǔ qì yǔ rén yǐn jiǔ zhě wǔ bǎi shì wú shǒu hé kuàng
自身手过酒器与人饮酒者，五百世无手，何况

zì yǐn bù dé jiào yī qiè rén yǐn jí yī qiè zhòngshēng yǐn jiǔ kuàng
自饮？不得教一切人饮及一切众生饮酒，况

zì yǐn jiǔ yī qiè jiǔ bù dé yǐn ruò gù zì yǐn jiào rén yǐn zhě
自饮酒？一切酒不得饮。若故自饮，教人饮者，

fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ gù shí ròu yī qiè ròu bù dé shí fú shí ròu
“若佛子，故食肉，一切肉不得食。夫食肉

zhě duàn dà cí bēi fó xìngzhǒng zǐ yī qiè zhòngshēngjiàn ér shě qù
者，断大慈悲佛性种子，一切众生见而舍去。

shì gù yī qiè pú sà bù dé shí yī qiè zhòngshēngròu shí ròu dé wú
是故一切菩萨，不得食一切众生肉，食肉得无

liàng zuì ruò gù shí zhě fàn qīnggòu zuì
量罪。若故食者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ bù dé shí wǔ xīn dà suàn gé cōng cí cōng
“若佛子！不得食五辛：大蒜、茖葱、慈葱、

lán cōng xīng qú shì wǔ zhǒng yī qiè shí zhōng bù dé shí ruò gù
兰葱、兴渠。是五种，一切食中不得食。若故

shí zhě fàn qīnggòu zuì
食者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ jiàn yī qiè zhòngshēng fàn bā jiè wǔ jiè shí
“若佛子，见一切众生犯八戒、五戒、十
jiè huǐ jìn qī nì bā nán yī qiè fàn jiè zuì yīngjiào chàn huǐ
戒、毁禁、七逆、八难，一切犯戒罪，应教忏悔。
ér pú sà bú jiào chàn huǐ tóngzhù tóngsēng lì yǎng ér gòng bù sà
而菩萨不教忏悔，同住，同僧利养，而共布萨，
tóng yī zhòngzhùshuō jiè ér bù jǔ qí zuì bú jiào huǐguòzhě fàn
同一众住说戒，而不举其罪，不教悔过者，犯
qīnggòu zuì
轻垢罪。

ruò fó zǐ jiàn dà shèng fǎ shī dà shèngtóngxué tóngjiàn
“若佛子，见大乘法师、大乘同学、同见、
tóngxíng lái rù sēngfáng shèzhái chéng yì ruò bǎi lǐ qiān lǐ lái
同行，来入僧坊、舍宅、城邑，若百里千里来
zhě jí qǐ yíng lái sòng qù lǐ bàigòngyǎng rì rì sān shí gòngyǎng
者，即起迎来送去，礼拜供养，日日三时供养，
rì shí sānliǎng jīn bǎi wèi yǐn shí chuáng zuògòng shì fǎ shī yī
日食三两金、百味饮食、床、座供事法师，一
qiè suǒ xū jìn jǐ[9] yǔ zhī chángqǐng fǎ shī sān shí shuō fǎ rì rì
切所须，尽给与之。常请法师三时说法，日日
sān shí lǐ bài bù shēngchēn xīn huànnǎo zhī xīn wèi fǎ mièshēn
三时礼拜，不生瞋心、患恼之心，为法灭身，
qǐng fǎ bú xiè ruò bù ěr zhě fàn qīnggòu zuì
请法不懈。若不尔者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yī qiè chùyǒujiǎng fǎ pí ní jīng lǜ dà zháishè
“若佛子，一切处有讲法毗尼经律，大宅舍
zhōngjiǎng fǎ chù shì xīn xué pú sà yīng chí jīng lǜ juàn zhì fǎ shī suǒ
中讲法处，是新学菩萨应持经律卷至法师所，
tīngshòu zī wèn ruòshān lín shù xià sēng dì fángzhōng yī qiè shuō fǎ
听受咨问。若山林树下、僧地房中一切说法
chù xī zhì tīngshòu ruò bú zhì bǐ tīngshòuzhě fàn qīnggòu zuì
处，悉至听受。若不至彼听受者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ xīn bèi dà shèngchángzhù jīng lǜ yán fēi fó shuō
“若佛子，心背大乘常住经律，言非佛说，
ér shòu chí èr shèngshēngwén wàidào è jiàn yī qiè jìn jiè xié jiàn jīng
而受持二乘声闻、外道恶见、一切禁戒邪见经

[9] 永樂北藏本：給；龍藏本：綸；校勘：給

lǜ zhě fàn qīnggòu zuì
律者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ jiàn yī qiè jí bìngrén chángyīnggòngyǎng rú
“若佛子，见一切疾病人，常 应供 养，如

fó wú yì bā fú tiánzhōng kànbìng fú tián dì yī fú tián ruò fù
佛无异。八福田 中，看病福田第一福田。若父

mǔ shī sēng dì zǐ bìng zhū gēn bú jù bǎi zhǒngbìng kǔ nǎo
母、师僧、弟子病，诸根不具，百 种 病苦恼，

jiē gòngyǎng lìng chài ér pú sà yǐ chēnhèn xīn bú kàn nǎi zhì sēngfáng
皆供 养令差。而菩萨以瞋恨心不看，乃至僧房

zhōng chéng yì kuàng yě shān lín dào lù zhōng jiànbìng bú
中 、 城 邑、 旷 野、山林、道路 中，见病不

jiù jì zhě fàn qīnggòu zuì
救济者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ bù dé xù yī qiè dāozhàng gōngjiàn máo fǔ
“若佛子，不得畜一切刀 杖 、弓箭、矛斧

dòuzhàn zhī jù jí è luó wǎngshāshēng zhī qì yī qiè bù dé xù ér
斗战之具及恶罗 网 杀 生 之器，一切不得畜。而

pú sà nǎi zhì shā fù mǔshàng bù jiā bào kuàngshā yī qiè zhòngshēng
菩萨乃至杀父母 尚 不加报， 况 杀一切 众 生 ？

bù dé xù shāzhòngshēng jù ruò gù xù zhě fàn qīnggòu zuì
不得畜杀 众 生 具，若故畜者，犯轻垢罪。

rú shì shí jiè yīngdāngxué jìng xīn fèng chí xià liù dù pǐn
“如是十戒，应 当 学，敬心奉持。下六度品

zhōngguǎngmíng
中 广 明。”

fó yán fó zǐ bù dé wèi lì yǎng è xīn gù tōngguó shǐ mìng
佛言：佛子，不得为利 养 恶心故，通国使 命，

jūn zhèn hé huì xīng shī xiāng fá shā wú liàngzhòngshēng ér pú sà
军 阵 合会，兴师 相 伐，杀无量 众 生 。而菩萨

shàng bù dé rù jūn zhōngwǎng lái kuàng gù zuò guó zéi ruò gù zuò
尚 不得入军 中 往 来， 况 故作国贼？若故作

zhě fàn qīnggòu zuì
者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ gù fànmàiliángrén nú bì liù chù shì yì
“若佛子，故贩卖良人、奴婢、六畜，市易

guān cái bǎn mù chéng sǐ zhī jù shàng bù yīng zì zuò kuàngjiào rén zuò
棺 材板木 盛 死之具，尚 不应自作，况 教人作？

ruò gù zì zuò jiào rén zuò zhě fàn qīnggòu zuì
若故自作，教人作者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn gù wú shì bàng tā liáng rén shàn rén
“若佛子，以恶心故，无事谤他良人善人、

fǎ shī shī sēng guówáng guì rén yán fàn qī nì shí zhòng fù mǔ
法师师僧、国王贵人，言犯七逆十重。父母、

xiōng dì liù qīn zhōng yīngshēngxiàoshùn xīn cí bēi xīn ér fǎn
兄弟、六亲中，应生孝顺心、慈悲心；而反

gèng jiā yú nì hài duò bù rú yì chùzhě fàn qīnggòu zuì
更加于逆害，堕不如意处者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn gù fàng dà huǒshāoshān lín kuàng yě
“若佛子，以恶心故，放大火烧山林旷野，

sì yuè nǎi zhì jiǔ yuèfànghuǒ ruò shāo tā rén jiā wū zhái chéng yì
四月乃至九月放火；若烧他人家屋宅、城邑、

sēngfáng tián mù jí guǐ shénguān wù yī qiè yǒu zhǔ wù bù dé gù shāo
僧房、田木及鬼神官物。一切有主物不得故烧。

ruò gù shāozhě fàn qīnggòu zuì
若故烧者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ zì fó dì zǐ jí wàidào è rén liù qīn yī
“若佛子，自佛弟子及外道恶人、六亲、一

qiè shàn zhī shí yīng yī yī jiàoshòu chí dà shèngjīng lǜ jiào jiě yì lǐ
切善知识，应一一教授持大乘经律，教解义理，

shǐ fā pú tí xīn shí fā qù xīn shí zhǎngyǎng xīn shí jīn gāng xīn
使发菩提心、十发趣心、十长养心、十金刚心，

yú sān shí xīn zhōng yī yī jiě qí cì dì fǎ yòng ér pú sà yǐ è
于三十心中，一一解其次第法用。而菩萨以恶

xīn chēn xīn hèngjiào èr shèngshēngwén jīng lǜ wàidào xié jiàn lùn
心、瞋心，横教二乘声闻经律、外道邪见论

děng fàn qīnggòu zuì
等，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yīnghǎo xīn xiānxué dà shèngwēi yí jīng lǜ guǎng
“若佛子，应好心先学大乘威仪经律，广

kāi jiě yì wèi jiànhòu xīn xué pú sà yǒucóng bǎi lǐ qiān lǐ lái qiú dà
开解义味，见后新学菩萨，有从百里千里来求大

shèngjīng lǜ yīng rú fǎ wèishuō yī qiè kǔ xíng ruò shāoshēn shāo bì
乘经律，应如法为说一切苦行，若烧身、烧臂、

shāo zhǐ ruò bù shāoshēn bì zhǐ gòngyǎngzhū fó fēi chū jiā pú
烧指。若不烧身、臂、指供养诸佛，非出家菩

sà nǎi zhì è hǔ láng shī zǐ yī qiè è guǐ xī yīng shě shēn
萨。乃至饿虎、狼、师子，一切饿鬼，悉应舍身
ròu shǒu zú ér gòng yǎng zhī rán hòu yī yī cì dì wèi shuō zhèng fǎ
肉手足而供养之，然后一一次第为说正法，
shǐ xīn kāi yì jiě ér pú sà wèi lì yǎng gù wèi míng wén gù yīng
使心开意解。而菩萨为利养故，为名闻故，应
dá bù dá dào shuō jīng lǜ wén zì wú qián wú hòu bàng sān bǎo shuō
答不答，倒说经律文字，无前无后，谤三宝说
zhě fàn qīng gòu zuì
者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ zì wèi yǐn shí qián cái lì yǎng míng yù
“若佛子，自为饮食、钱财、利养、名誉
gù qīn jìn guó wáng wáng zǐ dà chén bǎi guān shì zuò xíng
故，亲近国王、王子、大臣、百官，恃作形
shì qǐ suǒ dǎ pāi qiān wǎn hèng qǔ qián cái yī qiè qiú lì míng
势。乞索打拍牵挽，横取钱财。一切求利，名
wéi è qiú duō qiú jiào tā rén qiú dōu wú cí xīn wú xiào shùn xīn zhě
为恶求多求。教他人求，都无慈心，无孝顺心者，
fàn qīng gòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yīng xué shí èr bù jīng sòng jiè rì rì liù shí
“若佛子，应学十二部经，诵戒。日日六时
chí pú sà jiè jiě qí yì lǐ fó xìng zhī xìng ér pú sà bù jiě yī
持菩萨戒，解其义理、佛性之性。而菩萨不解一
jù yī jì jí jiè lǜ yīn yuán zhà yán néng jiě zhě jí wéi zì qī kuáng
句一偈及戒律因缘，诈言能解者，即为自欺诳，
yì qī kuáng tā rén yī yī bù jiě yī qiè fǎ bù zhī ér wèi tā rén
亦欺诳他人；一一不解，一切法不知，而为他人
zuò shī shòu jiè zhě fàn qīng gòu zuì
作师授戒者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn gù jiàn chí jiè bǐ qiū shǒu zhuō xiāng
“若佛子，以恶心故，见持戒比丘手捉香
lú xíng pú sà xíng ér dòu gòu liǎng tóu bàng qī xián rén wú è bú
炉行菩萨行，而斗构两头，谤欺贤人，无恶不
zào zhě fàn qīng gòu zuì
造者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ cí xīn gù xíng fàng shēng yè yīng zuò shì
“若佛子，以慈心故，行放生业。应作是

niàn yī qiè nán zǐ shì wǒ fù yī qiè nǚ rén shì wǒ mǔ wǒ shēng
念：‘一切男子是我父，一切女人是我母，我 生
shēng wú bù cóng zhī shòushēng gù liù dàozhòngshēng jiē shì wǒ fù mǔ
生 无不 从 之受 生，故六道 众 生 皆是我父母，
ér shā ér shí zhě jí shā wǒ fù mǔ yì shā wǒ gù shēn yī qiè dì
而杀而食者，即杀我父母，亦杀我故身。一切地
shuǐ shì wǒ xiānshēn yī qiè huǒfēng shì wǒ běn tǐ gù chángxíngfàng
水是我先身，一切火风是我本体，故 常 行放
shēng yè shēngshēngshòushēng ruò jiàn shì rén shā chùshēng shí yīng
生 业，生 生 受 生 。’若见世人杀畜 生 时，应
fāngbiàn jiù hù jiě qí kǔ nàn chángjiàohuàjiǎngshuō pú sà jiè jiù
方 便救护，解其苦难。常 教化 讲 说菩萨戒，救
dù zhòngshēng ruò fù mǔ xiōng dì sǐ wáng zhī rì yīngqǐng fǎ shī jiǎng
度 众 生 。若父母 兄 弟死 亡 之日，应请法师 讲
pú sà jiè jīng lǜ fú zī wángzhě dé jiànzhū fó shēngrén tiānshàng
菩萨戒经律，福资 亡 者，得见诸佛，生 人天 上 。
ruò bù ěr zhě fànqīnggòu zuì
若不尔者，犯轻垢罪。

rú shì shí jiè yīngdāng[10] xué jìng xīn fèng chí rú miè zuì
“如是十戒，应当[10]学，敬心奉持。如灭罪
pǐn zhōng guǎngmíng yī yī jiè xiàng
品 中，广 明一一戒 相 。”

fó yán fó zǐ bù dé yǐ chēnbàochēn yǐ dǎ bào dǎ
佛言：“佛子！不得以瞋 报 瞋，以打报打。
ruò shā fù mǔ xiōng dì liù qīn bù dé jiā bào ruòguózhǔwéi tā
若杀父母、兄 弟、六亲，不得加报。若国主为他
rén shā zhě yì bù dé jiā bào shāshēngbàoshēng bú shùnxiàodào
人杀者，亦不得加报。杀 生 报 生，不顺 孝道。
shàng bú xù nú bì dǎ pāi mà rǔ rì rì qǐ sān yè kǒu zuì wú liàng
尚 不畜奴婢，打拍骂辱，日日起三业，口罪无量，
kuàng gù zuò qī nì zhī zuì ér chū jiā pú sà wú cí xīn bàochóu
况 故作七逆之罪？而出家菩萨，无慈心报 雠，
nǎi zhì liù qīnzhōng gù zuòbàozhě fànqīnggòu zuì
乃至六亲 中 故作报者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ chū shǐ chū jiā wèiyǒusuǒ jiě ér zì shì cōng
“若佛子，初始出家，未有所解，而自恃 聪

[10] 永樂北藏本：如法；龍藏本：當

míngyǒu zhì huò shì gāo guì nián sù huò shì dà xìng gāomén
明有智。或恃高贵、年宿，或恃大姓、高门、

dà jiě dà fù ráo cái qī bǎo yǐ cǐ jiāomàn ér bù zī shòuxiān
大解、大富、饶财七宝，以此憍慢，而不咨受先

xué fǎ shī jīng lǜ qí fǎ shī zhě huòxiǎoxìng niánshào bēi mén
学法师经律。其法师者，或小姓、年少、卑门、

pín qióng xià jiàn zhū gēn bú jù ér shí yǒu dé yī qiè jīng lǜ jìn
贫穷、下贱、诸根不具，而实有德，一切经律尽

jiě ér xīn xué pú sà bù dé guān fǎ shī zhǒngxìng ér bù lái zī
解。而新学菩萨，不得观法师种姓，而不来咨

shòu fǎ shī dì yī yì dì zhě fàn qīnggòu zuì
受法师第一义谛者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ fó miè dù hòu yù yǐ hǎo xīn shòu pú sà jiè shí
“若佛子，佛灭度后，欲以好心受菩萨戒时，

yú fó pú sà xíngxiàngqián zì shì shòu jiè dāng qī rì fó qiánchàn huǐ
于佛菩萨形像前自誓受戒，当七日佛前忏悔，

dé jiànhǎoxiàngbiàn dé jiè ruò bù dé hǎoxiàng shí yīng èr qī sān
得见好相便得戒。若不得好相时，应二七、三

qī nǎi zhì yī nián yào dé hǎoxiàng dé hǎoxiàng yǐ biàn dé fó pú
七乃至一年，要得好相；得好相已，便得佛菩

sà xíngxiàngqiánshòu jiè ruò bù dé hǎoxiàng suī fó xiàngqiánshòu jiè
萨形像前受戒。若不得好相，虽佛像前受戒，

bù dé jiè ruòxiànqiánxiānshòu pú sà jiè fǎ shī qiánshòu jiè shí bù
不得戒。若现前先受菩萨戒法师前受戒时，不

xū yàojiànhǎoxiàng hé yǐ gù shì fǎ shī shī shī xiāngshòu gù
须要见好相。何以故？是法师，师师相授故，

bù xū hǎoxiàng shì yǐ fǎ shī qiánshòu jiè jí dé jiè yǐ shēng zhì
不须好相。是以法师前受戒即得戒，以生至

zhòng xīn gù biàn dé jiè ruò qiān lǐ nèi wú néngshòu jiè shī dé fó pú
重心故便得戒。若千里内无能授戒师，得佛菩

sà xíngxiàngqián zì shì shòu jiè ér yàojiànhǎoxiàng ruò fǎ shī zì yǐ
萨形像前自誓受戒，而要见好相。若法师自倚

jiě jīng lǜ dà shèngxué jiè yǔ guówáng tài zǐ bǎi guān yǐ wéi
解经律、大乘学戒，与国王、太子、百官以为

shànyǒu ér xīn xué pú sà lái wèn ruò jīng yì lǜ yì qīng xīn è
善友，而新学菩萨，来问若经义律义，轻心、恶

xīn màn xīn bù yī yī hǎo dá wènzhě fàn qīnggòu zuì
心、慢心，不一一好答问者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǒu fó jīng lǜ dà shèng fǎ zhèngjiàn zhèng
“若佛子，有佛经律大乘法，正见、正
xìng zhèng fǎ shēn ér bù néng qín xué xiū xí ér shě qī bǎo fǎn xué
性、正法身，而不能勤学修习而舍七宝，反学
xié jiàn èr shèng wàidào sú diǎn ē pí tán zá lùn yī qiè shū jì
邪见、二乘、外道俗典阿毗昙杂论一切书记，
shì duàn fó xìng zhàngdào yīn yuán fēi xíng pú sà dào ruò gù zuò zhě
是断佛性，障道因缘，非行菩萨道。若故作者，
fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ fó miè dù hòu wéishuō fǎ zhǔ wéisēngfáng
“若佛子，佛灭度后，为说法主，为僧坊
zhǔ wéijiào[11] huàzhǔ zuòchánzhǔ xíng lái zhǔ yīngshēng cí xīn
主、为教化主、坐禅主、行来主，应生慈心，
shàn hé dòuzhēng shànshǒusānbǎo wù mò wú dù yòng rú zì jǐ
善和斗诤，善守三宝物，莫无度用，如自己
yǒu ér fǎnluànzhòngdòuzhēng zì xīn yòngsānbǎo wù zhě fànqīng
有。而反乱众斗诤，恣心用三宝物者，犯轻
gòu zuì
垢罪。

ruò fó zǐ xiān zài sēngfángzhōngzhù ruò jiàn kè pú sà bǐ
“若佛子，先在僧坊中住，若见客菩萨比
qiū lái rù sēngfáng shèzhái chéng yì ruò guówángzháishèzhōng
丘来入僧坊、舍宅、城邑，若国王宅舍中，
nǎi zhì xià zuò ān jū chù jí dà huì zhōng xiānzhùsēngyīngyíng lái sòng qù
乃至夏坐安居处及大会中，先住僧应迎来送去，
yǐn shí gòngyǎng fángshè wò jù shéngchuáng mù chuáng shì shì
饮食供养，房舍、卧具、绳床、木床事事
jǐ yǔ ruò wú wù yīngmài zì shēn jí nán nǚ shēn yīng gē zì shēn
给与。若无物，应卖自身及男女身，应割自身
ròu mài gōng jǐ suǒ xū xī yǐ yǔ zhī ruò yǒu tán yuè lái qǐngzhòng
肉卖，供给所须，悉以与之。若有檀越来请众
sēng kè sēngyǒu lì yǎngfèn sēngfángzhǔyīng cì dì chāi kè sēngshòu
僧，客僧有利养分，僧坊主应次第差客僧受
qǐng ér xiānzhùsēng dú shòuqǐng ér bù chāi kè sēngzhě sēngfāngzhǔ dé
请。而先住僧独受请而不差客僧者，僧坊主得

[11] 永樂北藏本：放；龍藏本：教

wú liàng zuì chùshēng wú yì fēi shāmén fēi shì zhǒngxìng fàn qīng
无量罪，畜生无异，非沙门，非释种姓，犯轻
gòu zuì
垢罪。

ruò fó zǐ yī qiè bù dé shòu bié qǐng lì yǎng rù jǐ ér
“若佛子，一切不得受别请利养入己，而
cǐ lì yǎng shǔ shí fāngsēng ér bié shòuqǐng jí qǔ shí fāngsēng wù rù
此利养属十方僧。而别受请，即取十方僧物入
jǐ bā fú tiánzhōng zhū fó shèngrén yī yī shī sēng fù mǔ
己；八福田中，诸佛圣人、一一师僧、父母、
bìngrén wù zì jǐ yòng gù fàn qīnggòu zuì
病人物自己用故，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǒuchū jiā pú sà zài jiā pú sà jí yī qiè tán
“若佛子，有出家菩萨、在家菩萨及一切檀
yuè qǐngsēng fú tián qiú yuàn zhī shí yīng rù sēngfángwèn zhī shì rén
越，请僧福田求愿之时，应入僧坊问知事人：
jīn yù qǐngsēng qiú yuàn zhī shì bàoyán cì dì qǐngzhě jí
‘今欲请僧求愿。’知事报言：‘次第请者，即
dé shí fāngxiánshèngsēng ér shì rén bié qǐng wǔ bǎi luó hàn pú sà
得十方贤圣僧。’而世人别请五百罗汉、菩萨
sēng bù rú sēng cì yī fán fū sēng ruò bié qǐngsēngzhě shì wàidào
僧，不如僧次一凡夫僧。若别请僧者，是外道
fǎ qī fó wú bié qǐng fǎ bú shùnxiàodào ruò gù bié qǐngsēngzhě
法。七佛无别请法，不顺孝道。若故别请僧者，
fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn gù wèi lì yǎng fànmàinán nǚ sè
“若佛子，以恶心故为利养，贩卖男女色，
zì shǒuzuò shí zì mó zì chōng zhānxiàngnán nǚ jiě mèng jí xiōng
自手作食，自磨自舂，占相男女，解梦吉凶。
shì nán shì nǚ zhòushù gōngqiǎo tiáoyīngfāng fǎ hé hé bǎizhǒng
是男是女、咒术、工巧、调鹰方法，和合百种
dú yào qiānzhǒng dú yào shé dú shēng jīn yín dú gǔ dú dōu
毒药，千种毒药、蛇毒、生金银毒、蛊毒，都
wú cí mǐn xīn wú xiàoshùn xīn ruò gù zuòzhě fàn qīnggòu zuì
无慈愍心，无孝顺心。若故作者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn zì shēnbàng sānbǎo zhàxiàn qīn fù
“若佛子，以恶心自身谤[12]三宝，诈现亲附，

kǒubiànshuōkōng xíng zài yǒuzhōng wèi bái yī tōng zhì nán nǚ jiāo huì
口便说空，行在有中。为白衣通致男女，交会

yín sè zuò zhū fù zhuó yú liù zhāi rì niánsān chángzhāiyuè zuò
淫色，作诸缚著。于六斋日，年三长斋月，作

shāshēng jié dào pò zhāi fàn jiè zhě fàn qīnggòu zuì
杀生劫盗，破斋犯戒者，犯轻垢罪。

rú shì shí jiè yīngdāngxué jìng xīn fèng chí zhì jiè pǐn
“如是十戒，应当学，敬心奉持。制戒品

zhōngguǎng jiě
中广解。”

fó yán fó zǐ fó miè dù hòu yú è shì zhōng ruò jiàn
佛言：“佛子，佛灭度后，于恶世中，若见

wàidào yī qiè è rén jié zéi mài fó pú sà fù mǔxíngxiàng jí mài
外道、一切恶人劫贼，卖佛菩萨父母形像，及卖

jīng lǜ fànmài bǐ qiū bǐ qiū ní yì mài fā xīn pú sà dàorén
经律，贩卖比丘、比丘尼，亦卖发心菩萨道人，

huòwéiguān shǐ yǔ yī qiè rén zuò nú bì zhě ér pú sà jiàn shì shì yǐ
或为官使，与一切人作奴婢者，而菩萨见是事已，

yīngshēng cí bēi xīn fāngbiàn jiù hù chùchùjiàohuà qǔ wù shú fó
应生慈悲心，方便救护，处处教化取物，赎佛

pú sà xíngxiàng jí bǐ qiū bǐ qiū ní yī qiè jīng lǜ ruò bù shú zhě
菩萨形像及比丘、比丘尼、一切经律。若不赎者，

fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ bú dé xù dāozhànggōngjiàn fàn màiqīngchèng
“若佛子，不得畜刀杖弓箭，贩卖轻秤

xiǎodǒu yīn guānxíng shì qǔ rén cái wù hài xīn xì fù pò huài
小斗；因官形势，取人财物，害心系缚，破坏

chénggōng zhǎngyǎngmāo lí zhū gǒu ruò gù yǎngzhě fàn
成功；长养猫、狸、猪、狗。若故养者，犯

qīnggòu zuì
轻垢罪。

ruò fó zǐ yǐ è xīn gù guān yī qiè nán nǚ děngdòu
“若佛子，以恶心故，观一切男女等斗、

[12] 永樂北藏本：傍；龍藏本：謗

jūn zhènbīngjiàng jié zéi děngdòu yì bù dé tīng chuī bèi gǔ jiǎo qín
军阵兵将劫贼等斗。亦不得听吹贝、鼓角、琴、

sè zhēng dí kōnghóu gē jiào jì yuè zhī shēng bù dé chū pú
瑟、筝、笛、箜篌、歌叫妓乐之声；不得樗蒲、

wéi qí bō luó sè xì tán qí liù bó pāi jū zhì shí tóu hú
围碁、波罗塞戏、弹碁、六博、拍毬、掷石投壶、

qiāndào bā dàoxíng chéng zhǎo jìng shī cǎo yáng zhī bō yú
牵道八道行城，爪镜、蓍草、杨枝、钵盂、

dú lóu ér zuò bǔ shì bù dé zuòdào zéi shǐ mìng yī yī bù dé zuò
髑髏而作卜筮；不得作盗贼使命。一一不得作。

ruò gù zuò zhě fàn qīnggòu zuì
若故作者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ hù chí jìn jiè xíng zhù zuò wò rì yè liù shí
“若佛子，护持禁戒，行住坐卧，日夜六时

dú sòng shì jiè yóu rú jīn gāng rú dài chí fú náng yù dù dà hǎi
读诵是戒，犹如金刚，如带持浮囊欲度大海，

rú cǎo xì bǐ qiū chángshēng dà shèngshàn xìn zì zhī wǒ shì wèi
如草系比丘。常生大乘善信，自知我是未

chéng zhī fó zhū fó shì yǐ chéng zhī fó fā pú tí xīn niànniàn
成之佛，诸佛是已成之佛。发菩提心，念念

bú qù xīn ruò qǐ yī niàn èr shèngwàidào xīn zhě fàn qīnggòu zuì
不去心。若起一念二乘外道心者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ chángyīng fā yī qiè yuàn xiàoshùn fù mǔ shī sēng
“若佛子，常应发一切愿，孝顺父母师僧。

yuàn dé hǎo shī tóngxué shàn zhī shí chángjiào wǒ dà shèngjīng lǜ
愿得好师、同学、善知识，常教我大乘经律。

shí fā qù shí zhǎngyǎng shí jīn gāng shí dì shǐ wǒ kāi jiě rú
十发趣、十长养、十金刚、十地使我开解，如

fǎ xiū xíng jiān chí fó jiè nìngshě shēnmìng niànniàn bú qù xīn
法修行。坚持佛戒，宁舍身命，念念不去心。

ruò yī qiè pú sà bù fā shì yuànzhě fàn qīnggòu zuì
若一切菩萨不发是愿者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ fā shí dà yuàn yǐ chí fó jìn jiè zuò shì yuàn
“若佛子，发十大愿已，持佛禁戒，作是愿

yán nìng yǐ cǐ shēn tóu chì rán měnghuǒ dà kēngdāoshān zhōng bù
言：宁以此身投炽然猛火、大坑刀山，终不

huǐ fàn sān shì zhū fó jīng lǜ yǔ yī qiè nǚ rén zuò bú jìng xíng fù zuò
毁犯三世诸佛经律，与一切女人作不净行。复作

shì yuàn nìng yǐ rè tiě luó wǎng qiān chóng zhōu zā chán shēn zhōng
是愿：宁以热铁罗网，千重周匝缠身，终
bù yǐ cǐ pò jiè zhī shēn shòu yú xìn xīn tán yuè yī qiè yī fú fù zuò
不以此破戒之身，受于信心檀越一切衣服。复作
shì yuàn nìng yǐ cǐ kǒu tūn rè tiě wán jí dà liú měng huǒ jīng bǎi qiān
是愿：宁以此口吞热铁丸及大流猛火，经百千
jié zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī kǒu shí xìn xīn tán yuè bǎi wèi yǐn shí
劫，终不以此破戒之口，食信心檀越百味饮食。
fù zuò shì yuàn nìng yǐ cǐ shēn wò dà měng huǒ luó wǎng rè tiě dì
复作是愿：宁以此身卧大猛火罗网热铁地
shàng zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī shēn shòu xìn xīn tán yuè bǎi zhǒng
上，终不以此破戒之身，受信心檀越百种
chuáng zuò fù zuò shì yuàn nìng yǐ cǐ shēn shòu sān[13] bǎi máo cì shēn
床座。复作是愿：宁以此身受三[13]百矛刺身，
jīng yī jié èr jié zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī shēn shòu xìn xīn tán yuè
经一劫二劫，终不以此破戒之身，受信心檀越
bǎi wèi yī yào fù zuò shì yuàn nìng yǐ cǐ shēn tóu rè tiě huò jīng
百味医药。复作是愿：宁以此身投热铁镬，经
bǎi qiān jié zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī shēn shòu xìn xīn tán yuè qiān
百千劫，终不以此破戒之身，受信心檀越千
zhǒng fáng shè wū zhái yuán lín tián dì fù zuò shì yuàn nìng yǐ
种房舍、屋宅、园林、田地。复作是愿：宁以
tiě chuí dǎ suì cǐ shēn cóng tóu zhì zú lìng rú wēi chén zhōng bù
铁锤打碎此身，从头至足，令如微尘，终不
yǐ cǐ pò jiè zhī shēn shòu xìn xīn tán yuè gōng jìng lǐ bài fù zuò shì
以此破戒之身，受信心檀越恭敬礼拜。复作是
yuàn nìng yǐ bǎi qiān rè tiě dāo máo tiāo qí liǎng mù zhōng bù yǐ
愿：宁以百千热铁刀矛，挑其两目，终不以
cǐ pò jiè zhī xīn shì tā hǎo sè fù zuò shì yuàn nìng yǐ bǎi qiān
此破戒之心，视他好色。复作是愿：宁以百千
tiě zhuī chán cì ěr gēn jīng yī jié èr jié zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī
铁锥劗刺耳根，经一劫二劫，终不以此破戒之
xīn tīng hǎo yīn shēng fù zuò shì yuàn nìng yǐ bǎi qiān rèn dāo gē
心，听好音声。复作是愿：宁以百千刃刀，割
qù qí bí zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī xīn tān xiù zhū xiāng fù zuò
去其鼻，终不以此破戒之心，贪嗅诸香。复作

[13] 永樂北藏本：王；龍藏本：三

shì yuàn nìng yǐ bǎi qiān rèn dāo gē duàn qí shé zhōng bù yǐ pò
是愿：宁以百千刃刀，割断其舌，终不以破

jiè zhī xīn shí rén bǎi wèi jìng shí fù zuò shì yuàn nìng yǐ lì fǔ zhǎn
戒之心，食人百味净食。复作是愿：宁以利斧斩

zhuó qí shēn zhōng bù yǐ cǐ pò jiè zhī xīn tān zhuó hǎo chù fù zuò
斫其身，终不以此破戒之心，贪著好触。复作

shì yuàn yuàn yī qiè zhòng shēng chéng fó pú sà ruò bù fā shì yuàn
是愿：愿一切众生成佛菩萨。若不发是愿

zhě fàn qīng gòu zuì
者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ cháng yīng èr shí tóu tuó dōng xià zuò chán jié
“若佛子，常应二时头陀，冬夏坐禅，结

xià ān jū cháng yòng yáng zhī zǎo dòu sān yī píng bō zuò
夏安居。常用杨枝、澡豆、三衣、瓶、钵、坐

jù xī zhàng xiāng lú lǜ shuǐ náng shǒu jīn dāo zǐ huǒ
具、锡杖、香炉、漉水囊、手巾、刀子、火

suì niè zǐ shéng chuáng jīng lǜ fó xiàng pú sà xíng xiàng
燧、镊子、绳床、经、律、佛像、菩萨形像，

ér pú sà xíng tóu tuó shí jí yóu fāng shí xíng lái bǎi lǐ qiān lǐ cǐ shí
而菩萨行头陀时及游方时，行来百里千里，此十

bā zhǒng wù cháng suí qí shēn tóu tuó zhě cóng zhēng yuè shí wǔ rì zhì
八种物常随其身。头陀者，从正月十五日至

sān yuè shí wǔ rì bā yuè shí wǔ rì zhì shí yuè shí wǔ rì shì èr shí
三月十五日，八月十五日至十月十五日，是二时

zhōng shí bā zhǒng wù cháng suí qí shēn rú niǎo èr yì ruò bù sà
中，十八种物常随其身，如鸟二翼。若布萨

rì xīn xué pú sà bàn yuè bàn yuè bù sà sòng shí zhòng sì shí bā qīng
日，新学菩萨半月半月布萨，诵十重四十八轻。

ruò sòng jiè shí yú zhū fó pú sà xíng xiàng qián sòng yī rén bù sà
若诵戒时，于诸佛菩萨形像前诵；一人布萨，

jí yī rén sòng ruò èr jí sān rén zhì bǎi qiān rén yì yī rén sòng sòng
即一人诵；若二及三人至百千人，亦一人诵。诵

zhě gāo zuò tīng zhě xià zuò gè gè pī jiǔ tiáo qī tiáo wǔ tiáo jiā
者高座，听者下座，各各披九条、七条、五条袈

shā jié xià ān jū yī yī rú fǎ ruò tóu tuó shí mò rù nàn chù
裟。结夏安居一一如法。若头陀时，莫入难处。

ruò guónàn è wáng tǔ[14] dì gāo xià cǎo mù shēn suì shī zǐ hǔ
若国难、恶王、土地高下、草木深邃、师子虎

láng shuǐhuǒfēng jié zéi dào lù dú shé yī qiènànchù xī bù dé
狼、水火风、劫贼道路、毒蛇，一切难处悉不得

rù ruò tóu tuó xíngdào nǎi zhì xià zuò ān jū shì zhūnànchù yì
入。若头陀行道，乃至夏坐安居，是诸难处，亦

bù dé rù ruò gù rù zhě fàn qīnggòu zuì
不得入。若故入者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ yīng rú fǎ cì dì zuò xiānshòu jiè zhě zài qiánzuò
“若佛子，应如法次第坐。先受戒者在前坐，

hòushòu jiè zhě zài hòuzuò bú wènlǎo shào bǐ qiū bǐ qiū ní
后受戒者在后坐。不问老、少、比丘、比丘尼、

guì rén guówáng wáng zǐ nǎi zhì huángmén nú bì jiē yīng
贵人、国王、王子，乃至黄门、奴婢，皆应

xiānshòu jiè zhě zài qiánzuò hòushòu jiè zhě cì dì ér zuò mò rú wài
先受戒者在前坐，后受戒者次第而坐。莫如外

dào chī rén ruò lǎo ruò shào wú qián wú hòuzuò wú cì dì bīng nú zhī fǎ
道痴人，若老若少无前无后坐无次第兵奴之法。

wǒ fó fǎ zhōng xiānzhěxiānzuò hòuzhěhòuzuò ér pú sà yī yī
我佛法中，先者先坐，后者后坐。而菩萨一一

bù rú fǎ cì dì zuòzhě fàn qīnggòu zuì
不如法次第坐者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ chángyīngjiàohuà yī qiè zhòngshēng jiàn lì sēng
“若佛子，常应教化一切众生，建立僧

fáng shān lín yuántián lì zuò fó tǎ dōng xià ān jū zuòchánchù
房、山林、园田，立作佛塔、冬夏安居坐禅处

suǒ yī qiè xíngdàochù jiē yīng lì zhī ér pú sà yīngwèi yī qiè zhòng
所。一切行道处，皆应立之。而菩萨应为一切众

shēng jiǎngshuō dà shèngjīng lǜ ruò jí bìng guónàn zéi nàn
生，讲说大乘经律。若疾病、国难、贼难，

fù mǔ xiōng dì hé shàng ē shé lí wángmiè zhī rì jí sān qī
父母、兄弟、和尚、阿阇梨亡灭之日，及三七

rì sì wǔ qī rì nǎi zhì qī qī rì yì yīngjiǎng dà shèngjīng lǜ
日、四五七日，乃至七七日，亦应讲大乘经律。

yī qiè zhāi huì qiú fú xíng lái zhì shēng dà huǒ dà shuǐ fén piāo hēi
一切斋会求福、行来治生、大火大水焚漂、黑

[14] 永樂北藏本：上；龍藏本：土

fēngsuǒ chuīchuánfǎng jiāng hé dà hǎi luó chà zhī nàn yì dú sòngjiǎng
风所吹 船 舫、江河大海罗刹之难，亦读诵讲
shuō cǐ jīng lǜ nǎi zhì yī qiè zuì bào sān è bā nàn qī nì
说此经律。乃至一切罪报，三恶、八难、七逆，
chǒu xiè jiā suǒ xì fù qí shēn duō yín duōchēn duō yú chī duō
杻械枷鎖系缚其身，多淫，多瞋，多愚痴，多
jí bìng jiē yīngjiǎng cǐ jīng lǜ ér xīn xué pú sà ruò bù ěr zhě fàn
疾病，皆应讲此经律。而新学菩萨若不尔者，犯
qīnggòu zuì
轻垢罪。

rú shì[15] jiǔ jiè yīngdāngxué jìng xīn fèng chí fàn tán pǐn dāng
如是[15]九戒应当学，敬心奉持。梵坛品当
shuō
说。

fó yán fó zǐ yǔ rén shòu jiè shí bù dé jiǎn zé yī
佛言：“佛子，与人授戒时，不得拣择。一
qiè guówáng wáng zǐ dà chén bǎi guān bǐ qiū bǐ qiū ní
切国王、王子、大臣、百官、比丘、比丘尼、
xìn nán xìn nǚ yín nán yín nǚ shí bā fàntiān liù yù tiān zǐ
信男、信女、淫男、淫女、十八梵天、六欲天子、
wú gēn èr gēn huángmén nú bì yī qiè guǐ shén jìn dé shòu
无根、二根、黄门、奴婢，一切鬼神，尽得受
jiè yīngjiàoshēnsuǒzhuó jiā shā jiē shǐ huài sè yǔ dàoxiāngyìng
戒。应教身所著袈裟，皆使坏色，与道相应，
jiē rǎn shǐ qīng huáng chì hēi zǐ sè yī qiè rǎn yī nǎi
皆染使青、黄、赤、黑、紫色。一切染衣，乃
zhì wò jù jìn yǐ huài sè shēnsuǒzhuó yī yī qiè rǎn sè ruò
至卧具，尽以坏色。身所著衣，一切染色。若
yī qiè guó tǔ zhōngguórén suǒzhuó yī fú bǐ qiū jiē yīng yǔ qí sú fú
一切国土中国人所著衣服，比丘皆应与其俗服
yǒu yì ruò yù shòu jiè shí yīngwènyán xiànshēn bú zuò qī nì zuì
有异。若欲受戒时，应问言：‘现身不作七逆罪
yé pú sà fǎ shī bù dé yǔ qī nì rénxiànshēnshòu jiè qī nì zhě
耶？’菩萨法师不得与七逆人现身受戒。七逆者，
chū fó shēnxuè shā fù shā mǔ shā hé shàng shā ē shé lí
出佛身血、杀父、杀母、杀和尚、杀阿阇梨、

[15] 永樂北藏本：是；龍藏本：如是

pò jié mózhuàn fǎ lún sēng shāshèngrén ruò jù qī nì jí xiànshēn
破羯磨转法轮僧、杀圣人。若具七逆，即现身

bù dé jiè yú yī qiè rén jìn dé shòu jiè chū jiā rén fǎ bú xiàng
不得戒，余一切人尽得受戒。出家人法，不向

guówáng lǐ bài bú xiàng fù mǔ lǐ bài liù qīn bú jìng guǐ shén bù
国王礼拜，不向父母礼拜，六亲不敬，鬼神不

lǐ dàn jiě fǎ shī yǔ yǒu bǎi lǐ qiān lǐ lái qiú fǎ zhě ér pú sà
礼，但解法师语。有百里千里来求法者，而菩萨

fǎ shī yǐ è xīn chēn xīn ér bù jí yǔ shòu yī qiè zhòngshēng jiè zhě
法师以恶心瞋心，而不即与授一切众生戒者，

fàn qīnggòu zuì
犯轻垢罪。

ruò fó zǐ jiàohuà rén qǐ xìn xīn shí pú sà yǔ tā rén zuò
“若佛子，教化人起信心时，菩萨与他人作

jiào jiè fǎ shī zhě jiàn yù shòu jiè rén yīngjiào qǐng èr shī hé
教诫法师者，见欲受戒人，应教请二师——和

shàng ē shé lí èr shī yīngwènyán rǔ yǒu qī zhē zuì fǒu
尚、阿阇梨。二师应问言：‘汝有七遮罪不？’

ruò xiànshēnyǒu qī zhē zuì zhě shī bù yīng yǔ shòu jiè ruò wú qī zhē zhě
若现身有七遮罪者，师不应与授戒。若无七遮者，

dé yǔ shòu jiè ruò yǒu fàn shí zhòng jiè zhě jiào chàn huǐ zài fó pú
得与授戒。若有犯十重戒者，教忏悔。在佛菩

sà xíngxiàngqián rì yè liù shí sòng shí zhòng sì shí bā qīng jiè kǔ dào
萨形像前，日夜六时诵十重四十八轻戒，苦到

lǐ sān shì qiān fó dé jiànhǎoxiàngzhě ruò yī qī rì èr sān qī
礼三世千佛，得见好相者。若一七日、二三七

rì nǎi zhì yī nián yàojiànhǎoxiàng hǎoxiàngzhě fó lái mó dǐng
日，乃至一年，要见好相。好相者，佛来摩顶，

jiàn guānghuāzhǒngzhǒng yì xiàng biàn dé miè zuì ruò wú hǎoxiàng
见光华种种异相，便得灭罪。若无好相，

suī chàn wú yì shì rén xiànshēn yì bù dé jiè ér dé zēngzhǎngshòu
虽忏无益，是人现身亦不得戒，而得增长受

jiè yì ruò fàn sì shí bā qīng jiè zhě duì shǒuchàn huǐ zuì biàn dé
戒益。若犯四十八轻戒者，对首忏悔，罪便得

miè bù tóng qī zhē ér jiào jiè shī yú shì fǎ zhōng yī yī hǎo jiě
灭，不同七遮。而教诫师于是法中，一一好解。

ruò bù jiě dà shèngjīng lǜ ruò qīngruò zhòng shì fēi zhī xiàng bù jiě dì
若不解大乘经律若轻若重、是非之相；不解第

yī yì dì xí zhǒngxìng zhǎngyǎngxìng xìngzhǒngxìng bù kě huài
一义谛；习种性、长养性、性种性、不可坏

xìng dàozhǒngxìng zhèng jué xìng qí zhōngduōshǎoguānxíngchū rù
性、道种性、正觉性，其中多少观行出入，

shí chán zhī yī qiè xíng fǎ yī yī bù dé cǐ fǎ zhōng yì ér pú
十禅支，一切行法，一一不得此法中意。而菩

sà wèi lì yǎng wèi míngwén gù è qiú duō qiú tān lì dì zǐ
萨为利养、为名闻故，恶求多求，贪利弟子，

ér zhàxiàn jiě yī qiè jīng lǜ wèigòngyǎng gù shì zì qī zhà yì
而诈现解一切经律，为供养故。是自欺诈，亦

qī zhà tā rén gù yǔ rénshòu jiè zhě fàn qīnggòu zuì
欺诈他人。故与人授戒者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ bù dé wèi lì yǎng gù yú wèishòu pú sà jiè zhě
“若佛子，不得为利养故，于未受菩萨戒者

qián ruò wàidào è rén qián shuō cǐ qiān fó dà jiè xié jiàn rén qián
前，若外道恶人前，说此千佛大戒。邪见人前，

yì bù dé shuō chúguówáng yú yī qiè bù dé shuō shì è rén bèi
亦不得说。除国王，余一切不得说。是恶人辈，

bú shòu fó jiè míngwéichùshēng shēngshēng bú jiàn sānbǎo rú mù
不受佛戒，名为畜生。生生不见三宝，如木

shí wú xīn míngwéiwàidào xié jiàn rén bèi mù tóu wú yì ér pú
石无心，名为外道。邪见人辈，木头无异。而菩

sà yú shì è rén qiánshuō qī fó jiào jiè zhě fàn qīnggòu zuì
萨于是恶人前说七佛教戒者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ xìn xīn chū jiā shòu fó zhèng jiè gù qǐ xīn
“若佛子，信心出家，受佛正戒，故起心

huǐ fànshèng jiè zhě bù dé shòu yī qiè tányuègòngyǎng yì bù dé guó
毁犯圣戒者，不得受一切檀越供养，亦不得国

wáng dì shàngxíng bù dé yǐn guówángshuǐ wǔ qiān dà guǐ chángzhē qí
王地上行，不得饮国王水。五千大鬼常遮其

qián guǐ yán dà zéi rù fángshè chéng yì zháizhōng
前，鬼言：‘大贼！’入房舍、城邑、宅中，

guǐ fù chángsǎo qí jiǎo jì yī qiè shì rén jiē màyán fó fǎ zhōng
鬼复常扫其脚迹。一切世人皆骂言：“佛法中

zéi yī qiè zhòngshēng yǎn bú yù jiàn fàn jiè zhī rén chùshēng
贼！”一切众生，眼不欲见。犯戒之人，畜生

wú yì mù tóu wú yì ruò gù huǐzhèng jiè zhě fàn qīnggòu zuì
无异，木头无异。若故毁正戒者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ chángyīng yī xīn shòu chí dú sòng dà shèngjīng lǜ
“若佛子，常应一心受持读诵大乘经律。

bō pí wéi zhǐ cì xuè wéi mò yǐ suǐ wéishuǐ xī gǔ wéi bǐ shū
剥皮为纸，刺血为墨，以髓为水，析骨为笔，书

xiě fó jiè mù pí gǔ zhǐ juàn sù zhú bó yì yīng xī shū chí
写佛戒。木皮、谷纸、绢素、竹帛，亦应悉书持。

cháng yǐ qī bǎo wú jià xiānghuā yī qiè zá bǎowéixiāngnáng chéng
常以七宝、无价香华、一切杂宝为香囊，盛

jīng lǜ juàn ruò bù rú fǎ gòngyǎngzhě fànqīnggòu zuì
经律卷。若不如法供养者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ cháng qǐ dà bēi xīn ruò rù yī qiè chéng yì shè
“若佛子，常起大悲心。若入一切城邑舍

zhái jiàn yī qiè zhòngshēng yīngchàngyán rǔ děngzhòngshēng
宅，见一切众生，应唱言：‘汝等众生，

jìn yīngshòusān guī shí jiè ruò jiàn niú mǎ zhū yáng yī qiè chù
尽应受三归十戒。’若见牛、马、豬、羊一切畜

shēng yīng xīn niànkǒuyán rǔ shì chùshēng fā pú tí xīn ér
生，应心念口言：‘汝是畜生，发菩提心。’而

pú sà rù yī qiè chù shān lín chuān yě jiē shǐ yī qiè zhòngshēng fā
菩萨入一切处，山林川野，皆使一切众生发

pú tí xīn shì pú sà ruò bú jiàohuàzhòngshēngzhě fànqīnggòu zuì
菩提心。是菩萨若不教化众生者，犯轻垢罪。

ruò fó zǐ chángxíngjiàohuà qǐ dà bēi xīn rù tán yuè
“若佛子，常行教化，起大悲心，入檀越

guì rén jiā yī qiè zhòngzhōng bù dé lì wèi bái yī shuō fǎ yīng zài
贵人家，一切众中，不得立为白衣说法。应在

bái yī zhòngqián gāozuòshàngzuò fǎ shī bǐ qiū bù dé dì lì wèi
白衣众前，高座上坐。法师比丘，不得地立为

sì zhòng bái yī shuō fǎ ruòshuō fǎ shí fǎ shī gāozuò xiānghuāgòng
四众白衣说法。若说法时，法师高座，香华供

yǎng sì zhòngtīngzhě xià zuò rú xiàoshùn fù mǔ jìngshùn shī jiào
养，四众听者下坐。如孝顺父母，敬顺师教；

rú shì huǒ pó luó mén qí shuō fǎ zhě ruò bù rú fǎ shuō fànqīnggòu
如事火婆罗门。其说法者若不如法说，犯轻垢

zuì
罪。

ruò fó zǐ jiē yǐ xìn xīn shòu jiè zhě ruòguówáng tài
“若佛子，皆已信心受戒者，若国王、太

zǐ bǎiguān sì bù dì zǐ zì shì gāo guì pò miè fó fǎ jiè lǜ
子、百官、四部弟子自恃高贵，破灭佛法戒律，
míngzuò zhì fǎ zhì wǒ sì bù dì zǐ bù tīngchū jiā xíngdào yì fù
明作制法，制我四部弟子，不听出家行道；亦复
bù tīngzào lì xíngxiàng fó tǎ jīng lǜ lì tǒng zhì zhòng ān jí
不听造立形像、佛塔、经律；立统制众，安籍
jì sēng pú sà bǐ qiū dì lì bái yī gāozuò guǎngxíng fēi fǎ
记僧；菩萨比丘地立，白衣高座；广行非法，
rú bīng nú shì zhǔ ér pú sà yīngshòu yī qiè rén gòngyǎng ér fǎn wéi
如兵奴事主。而菩萨应受一切人供养，而反为
guānzǒu shǐ fēi fǎ fēi lǜ ruòguówáng bǎiguānhǎo xīn shòu fó jiè
官走使，非法非律。若国王、百官好心受佛戒
zhě mòzuò shì pò sānbǎo zhī zuì ér gù zuò pò fǎ zhě fànqīnggòu
者，莫作是破三宝之罪。而故作破法者，犯轻垢
zuì
罪。

ruò fó zǐ bù yǐ hǎo xīn chū jiā ér wèimíngwén lì yǎng
“若佛子，不以好心出家，而为名闻利养，
yú guówáng bǎiguānqiánshuō fó jiè zhě hèng yǔ bǐ qiū bǐ qiū ní
于国王百官前说佛戒者；横与比丘、比丘尼、
pú sà jiè dì zǐ zuò xì fù shì rú yù qiú fǎ bīng nú zhī fǎ rú
菩萨戒弟子作系缚事，如狱囚法、兵奴之法。如
shī zǐ shēnzhōngchóng zì shí shī zǐ ròu fēi yú wàichóng rú shì
师子身中虫，自食师子肉，非余外虫。如是
fó zǐ zì pò fó fǎ fēi wàidàotiānmónéng pò ruòshòu fó jiè zhě
佛子自破佛法，非外道天魔能破。若受佛戒者，
yīng hù fó jiè rú niàn yī zǐ rú shì fù mǔ bù kě huǐ pò ér
应护佛戒，如念一子，如事父母，不可毁破。而
pú sà wénwàidào è rén yǐ è yánbàng fó jiè zhī shēng rú sān bǎi
菩萨闻外道恶人以恶言谤佛戒之声，如三百
máo cì xīn qiāndāowànzhàng dǎ pāi qí shēnděng wú yǒu yì nìng zì
矛刺心、千刀万杖打拍其身等无有异。宁自
rù dì yù jīng yú bǎi jié ér bù wén yī è yán pò fó jiè zhī shēng
入地狱，经于百劫，而不闻一恶言破佛戒之声。
kuàng zì pò fó jiè jiào rén pò fǎ yīn yuán yì wú xiàoshùn zhī xīn
况自破佛戒，教人破法因缘，亦无孝顺之心？
ruò gù zuòzhě fànqīnggòu zuì
若故作者，犯轻垢罪。

rú shì jiǔ jiè yīngdāngxué jìng xīn fèng chí
“如是九戒应当学，敬心奉持。

zhū fó zǐ shì sì shí bā qīng jiè rǔ děngshòu chí guò
“诸佛子，是四十八轻戒，汝等受持。过

qù zhū pú sà yǐ sòng wèi lái zhū pú sà dāngsòng xiàn zài zhū pú sà
去诸菩萨已诵，未来诸菩萨当诵，现在诸菩萨

jīn sòng zhū fó zǐ tīng shí zhòng sì shí bā qīng jiè sān shì zhū fó
今诵。诸佛子听！十重四十八轻戒，三世诸佛

yǐ sòng dāngsòng jīn sòng wǒ jīn yì rú shì sòng rǔ děng yī qiè
已诵、当诵、今诵，我今亦如是诵。汝等一切

dà zhòng ruò guówáng wáng zǐ bǎi guān bǐ qiū bǐ qiū ní
大众，若国王、王子、百官、比丘、比丘尼、

xìn nán xìn nǚ shòu chí pú sà jiè zhě yīngshòu chí dú sòng
信男、信女，受持菩萨戒者，应受持、读诵、

jiě shuō shū xiě fó xìngchángzhù jiè juàn liú tōngsān shì yī qiè zhòng
解说、书写，佛性常住戒卷。流通三世一切众

shēng huàhuà bù jué dé jiànqiān fó fó fó shòushǒu shì shì bú
生，化化不绝。得见千佛，佛佛授手。世世不

duò è dào bā nán chángshēngrén dàotiānzhōng wǒ jīn zài cǐ shù xià
堕恶道八难，常生人道天中。我今在此树下，

lüè kāi qī fó fǎ jiè rǔ děng dà zhòng dāng yī xīn xué bō luó tí mù
略开七佛法戒。汝等大众，当一心学波罗提木

chā huān xǐ fèngxíng rú wú xiàngtiānwáng pǐn quànxué zhōng yī yī
叉，欢喜奉行。如无相天王品劝学中一一

guǎngmíng
广明。”

sāngiānxué shì shí zuò tīngzhě wén fó zì sòng xīn xīn dǐng
三千学士，时坐听者，闻佛自诵，心心顶

dài xǐ yuèshòu chí
戴，喜跃受持。

ěr shí shì jiā móu ní fó shuōshànglián huā tái zàng shì jiè lú
尔时，释迦牟尼佛，说上莲华台藏世界卢

shè nà fó xīn dì fǎ mén pǐn zhōng shí wú jìn jiè fǎ pǐn jìng qiān bǎi yì
舍那佛心地法门品中十无尽戒法品竟。千百亿

shì jiā yì rú shì shuō cóng mó xī shǒu luó tiānwánggōng zhì cǐ dào
释迦亦如是说。从摩醯首罗天王宫，至此道

shù xià zhù chùshuō fǎ pǐn wèi yī qiè pú sà bù kě shuō dà zhòng
树下，住处说法品，为一切菩萨、不可说大众，

shòu chí dú sòng jiě shuō qí yì yì rú shì qiān bǎi yì shì jiè
受持、读诵、解说其义亦如是。千百亿世界、
lián huā zàng shì jiè wēi chén shì jiè yī qiè fó xīn zàng dì zàng
莲华藏世界、微尘世界，一切佛心藏、地藏、
jiè zàng wú liàng xíng yuàn zàng yīn guǒ fó xìng cháng zhù zàng rú shì
戒藏、无量行愿藏、因果佛性常住藏，如是
yī qiè fó shuō wú liàng yī qiè fǎ zàng jìng qiān bǎi yì shì jiè zhōng
一切佛，说无量一切法藏竟。千百亿世界中，
yī qiè zhòng shēng shòu chí huān xǐ fèng xíng ruò guǎng kāi xīn dì xiàng
一切众生受持，欢喜奉行。若广开心地相
xiàng rú fó huā guāng wáng qī xíng pǐn zhōng shuō
相，如佛华光王七行品中说。

míng rén rěn huì qiáng néng chí rú shì fǎ
明人忍慧强 能持如是法
wèi chéng fó dào jiān ān huò wǔ zhǒng lì
未成佛道间 安获五种利
yī zhě shí fāng fó mǐn niàn cháng shǒu hù
一者十方佛 悯念常守护
èr zhě mìng zhōng shí zhèng jiàn xīn huān xǐ
二者命终时 正见心欢喜
sān zhě shēng shēng chù wéi zhū pú sà yǒu
三者生生处 为诸菩萨友
sì zhě gōng dé jù jiè dù xī chéng jiù
四者功德聚 戒度悉成就
wǔ zhě jīn hòu shì xìng jiè fú huì mǎn
五者今后世 性戒福慧满
cǐ shì zhū fó zǐ zhì zhě shàn sī liàng
此是诸佛子 智者善思量
jì wǒ zhuó xiàng zhě bù néng xìn shì fǎ
计我著相者 不能信是法
miè shòu qǔ zhèng zhě yì fēi xià zhǒng chù
灭寿取证者 亦非下种处
yù zhǎng pú tí miáo guāng míng zhào shì jiān
欲长菩提苗 光明照世间
yīng dāng jìng guān chá zhū fǎ zhēn shí xiàng
应当静观察 诸法真实相
bù shēng yì bú miè bù cháng fù bú duàn
不生亦不灭 不常复不断

bù yī yì bú yì　bù lái yì bú qù
不一亦不异　不来亦不去

rú shì yī xīn zhōng　fāngbiàn qín zhuāngyán
如是一心中　方便勤庄严

pú sà suǒ yīng zuò　yīng dāng cì dì xué
菩萨所应作　应当次第学

yú xué yú wú xué　wù shēng fēn bié xiǎng
于学于无学　勿生分别想

shì míng dì yī dào　yì míng mó hē yǎn
是名第一道　亦名摩诃衍

yī qiè xì lùn è　xī cóng shì chù miè
一切戏论恶　悉从是处灭

zhū fó sà pó rě　xī yóu shì chù chū
诸佛萨婆若　悉由是处出

shì gù zhū fó zǐ　yí fā dà yǒng měng
是故诸佛子　宜发大勇猛

yú zhū fó jìng jiè　hù chí rú míng zhū
于诸佛净戒　护持如明珠

guò qù zhū pú sà　yǐ yú shì zhōng xué
过去诸菩萨　已于是中学

wèi lái zhě dāng xué　xiàn zài zhě jīn xué
未来者当学　现在者今学

cǐ shì fó xíng chù　shèng zhǔ suǒ chēng tàn
此是佛行处　圣主所称叹

wǒ yǐ suí shùn shuō　fú dé wú liàng jù
我已随顺说　福德无量聚

huí yǐ shī zhòngshēng　gòng xiàng yī qiè zhì
回以施众生　共向一切智

yuàn wén shì fǎ zhě　jí dé chéng fó dào
愿闻是法者　疾得成佛道

佛说梵网经卷下

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó hē là dá nuó duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù
南無喝啰怛那. 哆啰夜耶. 佉啰佉啰. 俱住俱
zhù mó là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō
住. 摩啰摩啰. 虎啰. 吽 . 贺贺. 苏怛拏. 吽 . 泼
mò ná suō pó hē
抹拏. 娑婆诃。

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán

补阙圆满真言

（三遍）

ōng hū lú hū lú shè yì mù qiè suō hē
唵. 呼嚧呼嚧. 社曳穆契. 莎诃。

pǔ huíxiàngzhēnyán

普回向真言

（三遍）

ōng suō mó là suō mó là mí mónǎng sà hā là mó hē zán
唵. 娑摩啰. 娑摩啰. 弥摩 曩 . 萨哈啰. 摩诃咱
hā là hòng
哈啰 吽 。

bá yī qiè yè zhànggēnběn dé shēngjìng tǔ tuó luó ní

拔一切业 障 根本得 生 净土陀罗尼

（三遍）

ná mó ē mí duō pó yè duō tuō qié duō yè duō dì yè tuō
南無阿弥多婆夜。哆他伽跢夜。哆地夜他。

ē mí lì dū pó pí ē mí lì duō xī dān pó pí ē mí lì
阿弥唎。都婆毗。阿弥唎哆。悉耽婆毗。阿弥唎

duō pí jiā lán dì ē mí lì duō pí jiā lán duō qié mí nì
哆。毗迦兰帝。阿弥唎哆。毗迦兰哆。伽弥膩。

qié qié nuó zhǐ duō jiā lì suō pó hē
伽伽那。枳多迦隶。娑婆诃。

（不思议神力传云．若欲受持咒法．嚼杨枝．澡豆．漱口．然香．于佛像前胡跪合掌。日夜六时．各诵三七遍。即灭四重．五逆．十恶。谤方等罪．悉得灭除。现世所求皆得。不为恶鬼神所惑乱。若数满二十万遍．即感得菩提牙生。若至三十万遍．即面见阿弥陀佛。拔一切业障根本得生净土神咒云．若有善男子善女人能诵此咒者．阿弥陀佛常住其顶日夜拥护．无令怨家而得其便．现世常得安隐．临命终时．任运往生。）

zàn fó jì

赞佛偈

（一遍）

ē mí tuó fó shēn jīn sè　xiànghǎoguāngmíng wú děng lún

阿弥陀佛身金色　相好光明无等伦

bái háo wǎn zhuǎn wǔ xū mí　gàn mù chéng qīng sì dà hǎi

白毫宛转五须弥　绀目澄清四大海

guāngzhōnghuà fó wú shù yì　huà pú sà zhòng yì wú biān

光中化佛无数亿　化菩萨众亦无边

sì shí bā yuàn dù zhòngshēng　jiǔ pǐn xián lìng dēng bǐ àn

四十八愿度众生　九品咸令登彼岸

ná mó xī fāng jí lè shì jiè dà cí dà bēi ē mí tuó fó

南無西方极乐世界大慈大悲阿弥陀佛

（一称）

ná mó ē mí tuó fó

南無阿弥陀佛（千称或数百称）

ē mí tuó fó

阿弥陀佛（千称或数百称）

ná móguān shì yīn pú sà

南無观世音菩萨（三称三拜）

ná mó dà shì zhì pú sà

南無大势至菩萨（三称三拜）

ná móqīngjìng dà hǎi zhòng pú sà

南無清净大海众菩萨（三称三拜）

cí yúnchànzhǔjìng tǔ wén

慈云忏主净土文

（一遍）

yī xīn guī mìng jí lè shì jiè ē mí tuó fó yuàn yǐ jìng
一心皈命．极乐世界．阿弥陀佛。愿以净
guāngzhào wǒ cí shì shè wǒ wǒ jīn zhèngniàn chēng rú lái míng wèi
光照我．慈誓摄我。我今正念．称如来名．为
pú tí dào qiú shēngjìng tǔ fó xī běn shì ruò yǒuzhòngshēng yù
菩提道．求生净土。佛昔本誓．若有众生．欲
shēng wǒ guó zhì xīn xìn yào nǎi zhì shí niàn ruò bù shēngzhě bù
生我国．至心信乐．乃至十念．若不生者．不
qǔ zhèng jué yǐ cǐ niàn fó yīn yuán dé rù rú lái dà shì hǎi
取正觉。以此念佛因缘．得入如来大誓海
zhōng chéng fó cí lì zhòng zuì xiāomiè shàngēnzēngzhǎng ruò
中．承佛慈力．众罪消灭．善根增长。若
lín mìngzhōng zì zhī shí zhì shēn wú bìng kǔ xīn bù tān liàn yì
临命终．自知时至．身无病苦．心不贪恋．意
bù diāndǎo rú rù chándìng fó jí shèngzhòng shǒu zhí jīn tái lái
不颠倒．如入禅定。佛及圣众．手执金台．来
yíng jiē wǒ yú yī niànqǐng shēng jí lè guó huā kāi jiàn fó jí
迎接我。于一念顷．生极乐国。华开见佛．即
wén fó shèng dùn kāi fó huì guǎng dù zhòngshēng mǎn pú tí yuàn
闻佛乘．顿开佛慧。广渡众生．满菩提愿。
shí fāngsān shì yī qiè fó yī qiè pú sà mó hē sà mó hē bō
十方三世一切佛．一切菩萨摩诃萨．摩诃般
rě bō luó mì
若波罗蜜。

huíxiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé　　zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德　　庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn　　xià jì sān tú kǔ
上报四重恩　　下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě　　xī fā pú tí xīn
若有见闻者　　悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn　　tóngshēng jí lè guó
尽此一报身　　同生极乐国

sān guī yī
三皈依

（一遍）

zì guī yī fó　dāngyuànzhòngshēng　tǐ jiě dà dào　fā wú
自皈依佛．当愿众生．体解大道．发无
shàng xīn　zì guī yī fǎ　dāngyuànzhòngshēng　shēn rù jīngzàng　zhì
上心。自皈依法．当愿众生．深入经藏．智
huì rú hǎi　zì guī yī sēng　dāng yuàn zhòng shēng　tǒng lǐ dà
慧如海。自皈依僧．当愿众生．统理大
zhòng　yī qiè wú ài　hé nánshèngzhòng
众．一切无碍。和南圣众。

（发愿文．回向偈．当对佛跪念。念毕．起身三礼而退。）

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂